

DAD

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ KÉSZÍTÉS ÉS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK FELÜLVIZSGÁLATA

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

MEGBÍZÓ:

Dad Község Önkormányzata
2854 Dad, Fő utca 21.

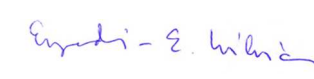

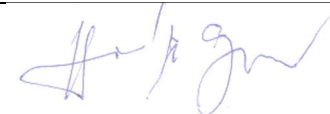
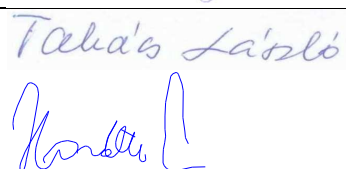
FELELŐS TERVEZŐ:
Fehér Vártervező Kft.

8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

2021. március

ALÁÍRÓLAP

TERVEZŐK

Ertl Antal építésszámológép, településrendező TT-07-0075	
Bodó Beáta településrendező TT 07-368	
Tájérendezés, környezetalakítási munkarész Bruckner Attila kertésszámológép TK 19-0244	
Közlekedési munkarész: Pálffy György Kamarai szám: Tk 07-0808, 07-50682	
Környezetvédelmi munkarész Enyedi-Egyed Szilvia SZÉM-03/07-0671, SZKV/07-0671	
Diószegi András Környezetirányítási és környezetvéd. szakértő: SZKV-01-13515/2015	
Víziközmű Horváth Gyula Vezető tervező VZ-T/07-0226	
Energia közmű: Takács László TE-07-0449 Horváth Ervin TE-T 18-0033	

KÖZREMŰKÖDŐK AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRŐL:

Szücs Attiláné	polgármester
Mánomiczné Takács Erzsébet	Jegyző
Baranya Szabolcs	megbízott települési főépítész

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Burián Péter	Fehér Vártervező Kft - szerkesztő
ifj Ertl Antal	Fehér Vártervező Kft - elemző
Ertl András	Fehér Vártervező Kft - szerkesztő

Tartalomjegyzék:

1. KÖRNYEZETALAKÍTÁS	4
1.1 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK	4
1.1.1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer	4
1.1.1.1. Beépítésre szánt területek	4
1.1.1.3. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek	6
1.2. A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI	8
1.2.1. A településszerkezeti változások bemutatása	8
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET	12
1.2.2. A településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása ..	13
Komárom-Esztergom Megye Területrendezési Tervével való összefüggések vizsgálata	13
1.2.3. A változások hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása (a településrendezési javaslatok összhangja a koncepcióban megfogalmazott jövőképpel és célokkal)	28
2. TÁJRENDEZÉS	30
2.1 TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK	30
2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása	35
2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai	37
3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK	42
4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK	48
4.1. Víziközművek (vízellátás, szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés)	48
Tervezési szempontok, célkitűzések:	54
4.2. Energiaellátás (villamos energia, gázenergia, távhő, megújuló erőforrások, egyéb)	54
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET	57
4.3. Hírközlés (távközlés, műsorszórás, adatátvitel)	58
4.4. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók	59
5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK	59
6. HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA	60
7. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ	60

1. KÖRNYEZETALAKÍTÁS

Bevezetés

Dad Község Komárom-Esztergom megyében, az Oroszlányi járásban helyezkedik el. A község területe 4126 ha, lakóinak száma nem éri el az ezer főt.

A település a Vértes-hegység lábánál, Oroszlány városhatárától 8 kilométerre északnyugatra található. Szomszédos települései Szákszend, Kömlőd, Kecskéd, Oroszlány, Bokod

Közúton elérhető az M 1 autópálya felől a 8137 jelű úton, a 81-es főút felől a 8135 és a 8127 jelű utakon, Tatabánya közelsége miatt az M1 -es autópálya könnyen elérhető, így a főváros mintegy órányi távolságra van a településtől.

A külterületen a mezőgazdasági területek vannak túlnyomó többségben, a jól hasznosítható szántó és legelőterület a belterületet körülveszik. Az erdők területe csekély.

1.1 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK

1.1.1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer

Dad településszerkezeti terve és a leírás (TSZT) a 2005-ben elfogadott településszerkezeti terv szerinti területfelhasználásokon alapul.

A hatályos tervhez képest a felülvizsgálat során tervezett változtatások az 1.2. fejezetben részletesen bemutatásra kerülnek.

1.1.1.1. Beépítésre szánt területek

Dad településszerkezeti terve a tényleges területhasznosításból és a korábbi településszerkezeti tervből kiindulva több területen javasol funkcionális változásokat. A belterületen a meglévő területfelhasználások és a népesség növekedési üteme szempontjából megfelelőek. A településfejlesztési koncepcióban célként kitűzött népességnövekedés új lakóterület kijelölést indokol két területen is. A beépítésre szánt területként döntően lakó és településközponti vegyes, valamint gazdasági funkciókat jelöl ki és tart meg a terv:

- a lakóterületként új falusias lakóterület,
- településközponti vegyes területet,
- és különleges területeket javasol.

A beépítésre nem szánt területeken a területfelhasználás pontosításra került, azt néhány elemében továbbfejlesztésre javasolja a terv. Néhány területen új területfelhasználás került meghatározásra, elsősorban sajátos használat szerinti különleges beépítésre nem szánt területfelhasználási céllal.

A korábbi terv szerinti honvédelmi területek területfelhasználási változását az erdőállomány adattárban szereplő erdők területek honvédelmi célú véderdőre módosultak, a többi terület különleges beépítésre nem szánt honvédelmi terület lett.

Az építési használat szerint a terv Dad igazgatási területét beépítésre szánt (már beépített, illetve beépülő) és beépítésre nem szánt területekre osztja.

A beépítésre szánt területek terv szerinti megoszlása:

Lakóterületek,

kertvárosias

falusias

Vegyes területek

településközpont

Gazdasági területek

kereskedelmi, szolgáltató

Üdülő területek

üdülőházas
Különleges területek.
Sport
Temető
Mezőgazdasági üzemi
Közmű
A beépítésre nem szánt területek a következő besorolásúak

közlekedési területek,
közúti
kötött pályás
zöldterület
közkert
erdőterületek
védelmi
gazdasági
közjóléti
mezőgazdasági területek,
általános
kertes
vízgazdálkodási területek
különleges beépítésre nem szánt terület
kutatás-fejlesztés, megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület

Lakóterületek (L):

Kertvárosias lakóterületek:

Dad kertvárosias lakóterülete a település belterületének kis területén, a Badacsony, Béke és a Petőfi utca egy részén található. Jellemzően új telekalakítás során létrejött lakótelkek, melyen jellemzően egy lakóépület és melléképület áll.

Falusias lakóterületek:

Dad lakóterülete jellemzően falusias jellegű, egyedi telkes, egy-, ritkán kétlakásos önálló családi házas lakóterületek. A településfejlesztési koncepcióban vázolt cél a falusias lakóterületi telekszerkezetnek és hagyományainak megőrzése.

A településen jellemző a falusias (háztáji gazdálkodó) életmód, ezért falusias lakóterületi besorolásban maradnak a lakóterületek.

A településközpont környezetében néhány telektömb kertvárosias területfelhasználású.

Új falusias lakó fejlesztési területek kijelölése történik a belterülettől nyugatra a Szabadság utca folytatásában és a Szőlőhegy észak-keleti oldalán.

Településközpont vegyes terület (Vt)

Vegyes terület-felhasználásba sorolja a terv a belterületen a Fő utca és Dózsa György utca kereszteződése körül kialakult tradicionális településközpontot az iskola és a polgármesteri hivatal közvetlen környezetében.

Településközpont terület a művelődési ház ingatlana.

Különleges területek (K...)

Sport terület (K-Sp): a belterületen a meglevő sportpálya és annak fejlesztésiterülete.

Temető terület (K-T): a belterületen a meglevő temető területe.

Mezőgazdasági üzemi terület (K-Mű): a településen található majorok területei.

Közmű terület (K-K özmű): a belterületen a meglevő temető területe.

Beépítésre nem szánt területek

Közlekedési és közműterületek (Kö):

Dad közúti közlekedési területei megfelelő összeköttetést biztosítanak a szomszédos településekkel és a környező járási székhelyekkel.

Komárom - Esztergom megye területrendezési terve a települést érintő közúthálózat-fejlesztést is tartalmaz. A tervezett Vérteskéthely - Oroszlány térsége - Környe - Tatabánya - Tát főút fejlesztés a településen áthaladó utak közül a 8154. jelű összekötő út és a 8135. jelű összekötő út nyomvonalát érinti. A megyei terv az utak meglévő kialakításának bővítése mellett egy új szakaszt is jelöl, mely e két út között teremt – Dad belterületét délről megkerülve – új forgalmi kapcsolatot. Az új közút pontos nyomvonala még nem ismert. A tervezett új főúti kapcsolat a településszerkezeti terven a KEmTrT szerinti nyomvonalon szerepel.

Dad belterületén a közutak közlekedési és közüzemi fejlesztései számára a területek megfelelőek. A település szerkezetének jellegéből adódóan a közúti közlekedési nyomvonalak a belterületen zömében kiépítettek.

Új közlekedési terület kijelölése történik a Szabadság utca folytatásában a lakó fejlesztési területek feltárása céljából.

Kötőtpályás közlekedési terület (Kök):

A települést az országos közforgalmú vasúthálózat Tatabánya - Pápa vasútvonala érinti, mely a MÁV 13-as számú vasúti mellékvonala. A személyforgalom Környe és Pápa között 2007. március 4-től szűnt meg. A vonalat teherforgalmi célból, valamint elkerülő, mentesítő lehetőségként jelenleg is fenntartják.

Zöldterületek (Z):

A belterületen zöldterületi közkert a temető mellett és a Dózsa György utcában, valamint a Szabadság utca elején található.

Erdőterületek (E):

Erdőterületnek jelöli a terv a földhivatal nyilvántartása és az Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdő területeket, néhány területen a tervezett erdőket. Az erdők elsődleges rendeltetés szerint védelmi besorolásúak (mező- és talajvédelmi, településvédelmi), de található a településen gazdasági és közjóléti erdő is.

Mezőgazdasági területek (M):

A település külterületén a mezőgazdasági területek általános mezőgazdasági árutermelésre alkalmas termőterületek.

A mezőgazdasági területek egy része érintett az országos ökológiai hálózat övezetével.

A Kanász-hegy és az Alsó-hegyi szőlőhegy területe kertes mezőgazdasági terület.

Vízgazdálkodási területek (V):

Ebbe a kategóriába tartoznak a vízfolyások, árkok területei.

Különleges beépítésre nem szánt terület (Kb-)

Kutatás-fejlesztés, megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület kijelölése történik a külterületen az ún. Urak dűlője egy ingatlanát érintően.

1.1.1.3. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek

Szerkezetalkotó és tagoló közlekedési elemek,

A községet az alábbi, állami kezelésben lévő utak érintik:

- 8154. jelű Bokod - Kecskéd összekötő út
- 8135. jelű Tatabánya - Kisbér összekötő út
- 8127. jelű Mór - Kocs összekötő út
- 81332. jelű Bokod állomáshoz vezető út
- 81324. jelű Dad állomáshoz vezető út

Komárom - Esztergom megye területrendezési terve a települést érintő közúthálózat-fejlesztést is tartalmaz. A tervezett Vérteskéthely - Oroszlány térsége - Környe - Tatabánya - Tát főút fejlesztés a településen áthaladó utak közül a 8154. jelű összekötő út és a 8135. jelű összekötő út nyomvonalát érinti. A megyei terv az utak meglévő kialakításának bővítése mellett egy új szakaszt is jelöl, mely e két út között teremt – Dad belterületét délről megkerülve – új forgalmi kapcsolatot.

A települést az országos közforgalmú vasúthálózat Tatabánya - Pápa vasútvonala érinti, mely a MÁV 13-as számú vasúti mellékvonala. A személyforgalom Környe és Pápa között 2007. március 4-től szűnt meg. A vonalat teherforgalmi célból, valamint elkerülő, mentesítő lehetőségként jelenleg is fenntartják.

Szerkezetet meghatározó, tagoló egyéb nyomvonalas elemek:

- Energiaellátó vezetékek 220 kV és 120kV
- Nagy-középnomású és középnomású gázvezeték

Az alábbiakban táji és természetvédelmi, örökségvédelmi jogszabályokból és egyéb magasabb rendű tervekből eredeztethető korlátozások kerültek összegyűjtésre.

Táji- és természeti védelem

- Országos Ökológiai Hálózat:
Ökológiai folyosó övezete,

Örökségvédelem

- Műemlék épületek és műemléki környezet
- Helyi védett építészeti értékek
- Régészeti területek

Az örökségvédelmi elemeket részletesen a települési örökségvédelmi hatástanulmány mutatja be.

Egyéb védelmi és korlátozó elemek

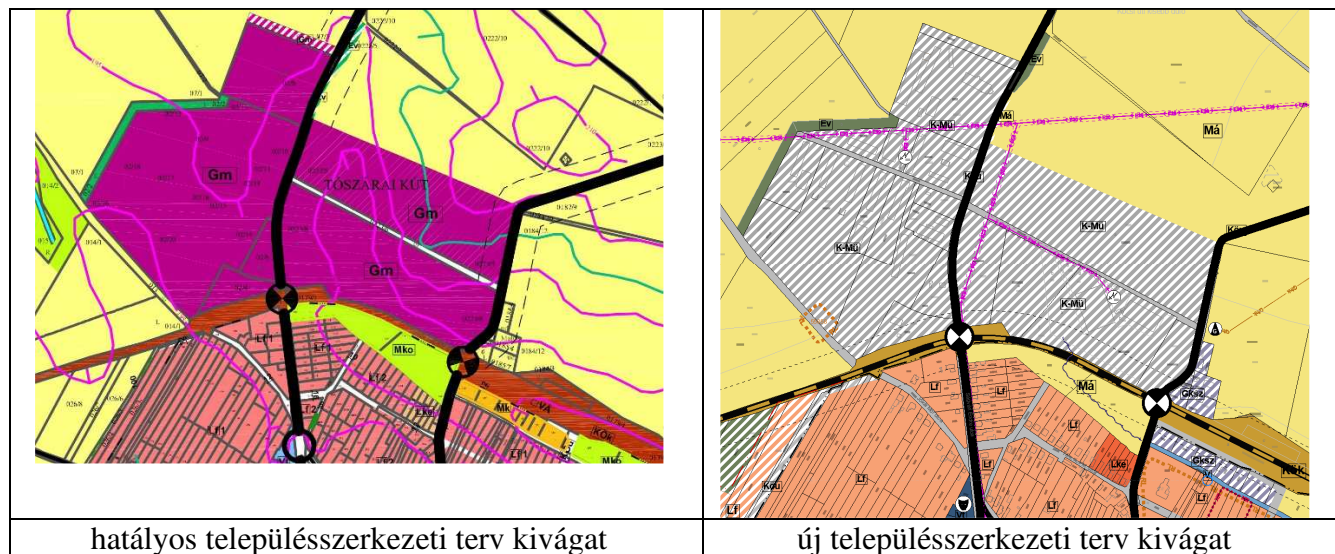
- Dad területét érintően a vízminőség-védelmi területek kijelölése és a lehatárolásával megtörtént, a helyi építési szabályzatban az építési övezetre és övezetekre vonatkozó szabályok megállapításra kerültek.

1.2. A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI

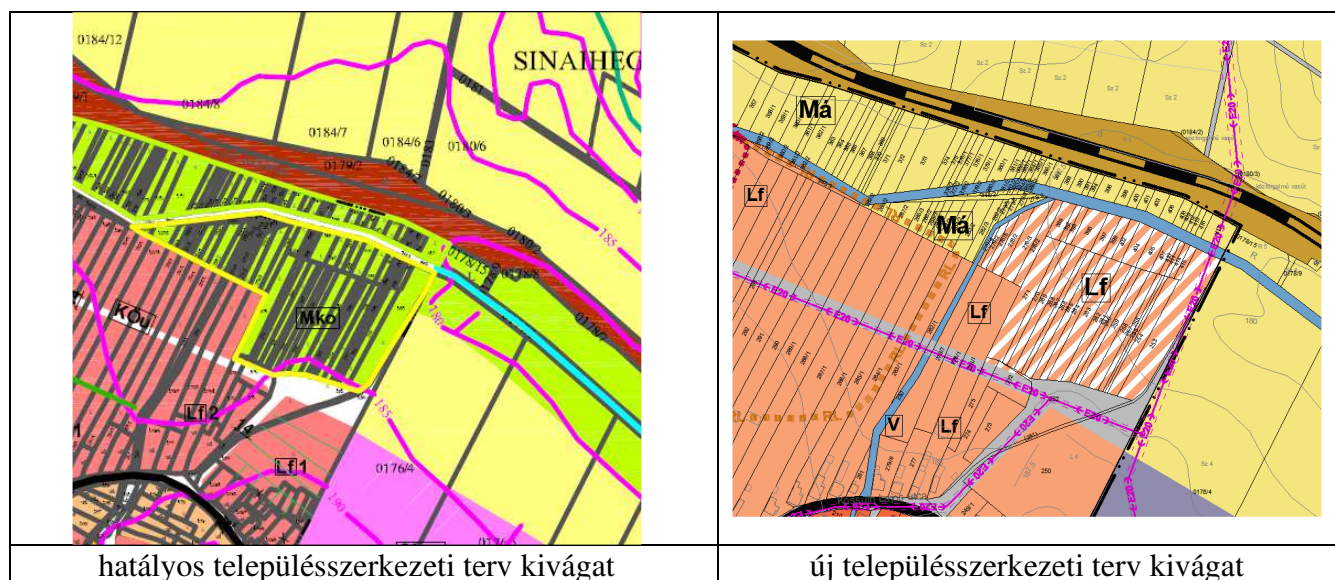
1.2.1. A településszerkezeti változások bemutatása

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLET

- 1. A település északi részén jogszabályi változás miatt gazdasági helyett különleges mezőgazdasági üzemi területre kell módosítani a területfelhasználást. Új gazdasági terület kijelölés (új beépítésre szánt terület kijelölés) is történik a Kömlődi út mellett.

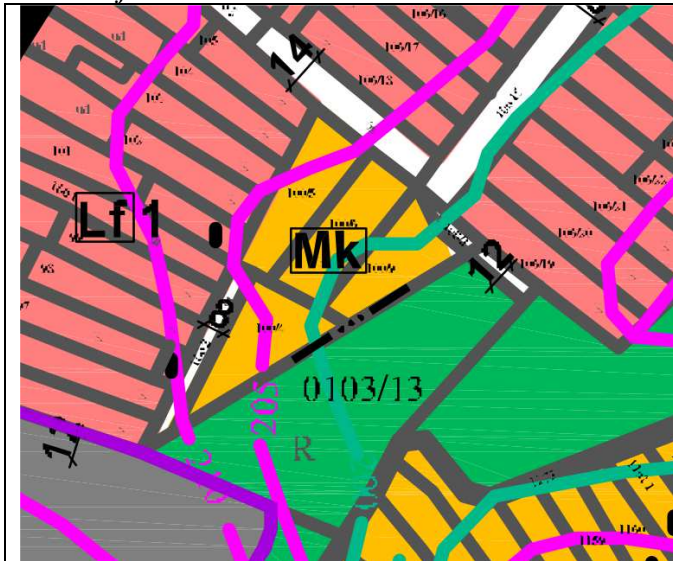

A település északi részén új lakóterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés történik.

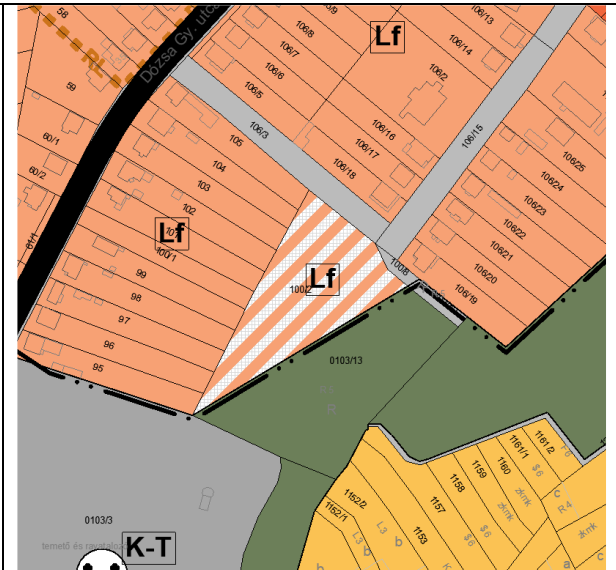

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

3. Badacsonyi utcában kertes mezőgazdasági területből új lakóterület kijelölés – új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

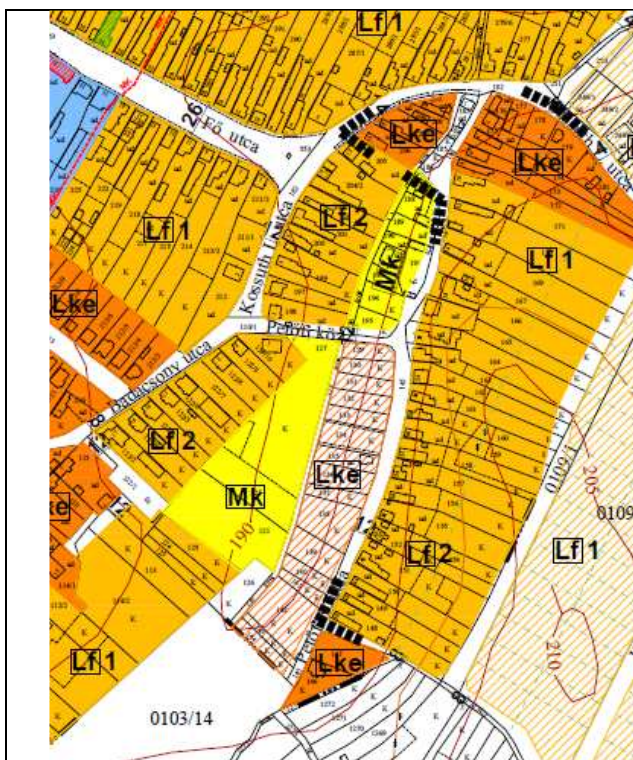

hatályos településszerkezeti terv kivágat

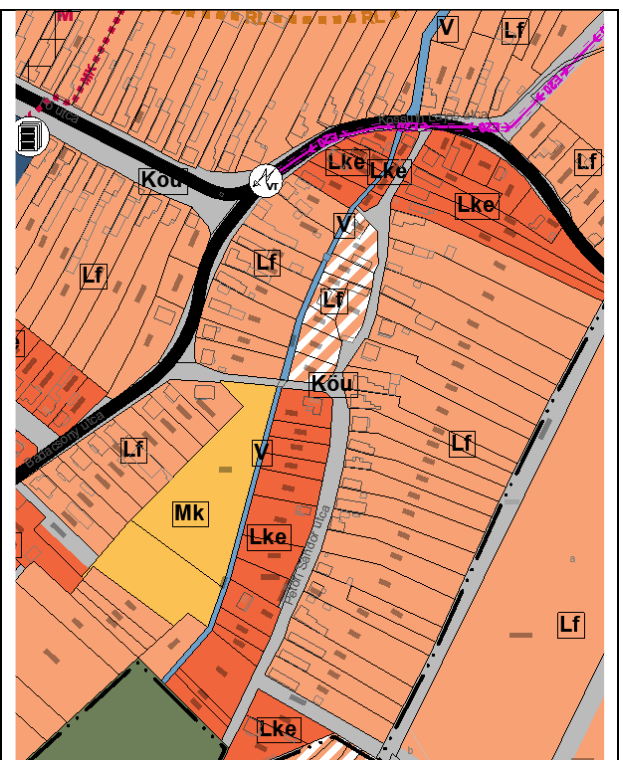

új településszerkezeti terv kivágat

4. Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés a Petőfi Sándor utcában - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

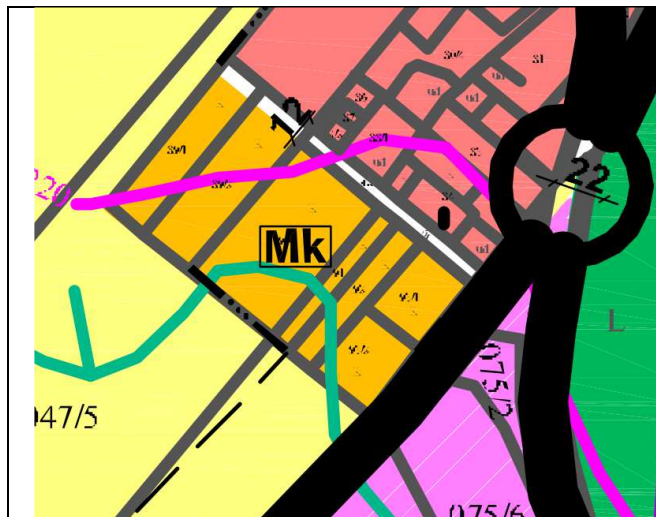

hatályos településszerkezeti terv kivágat

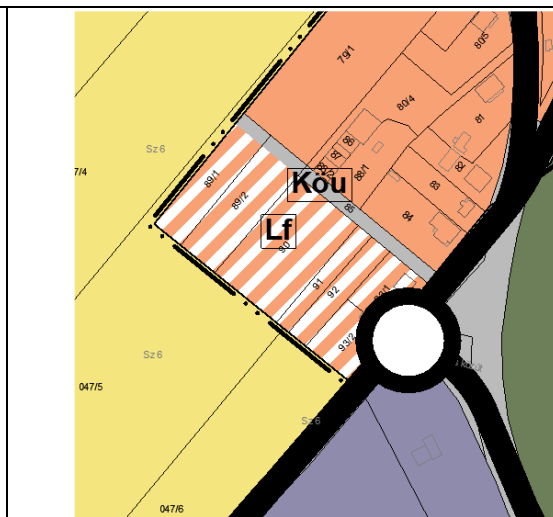

új településszerkezeti terv kivágat

5. Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés a Sport utca elején - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

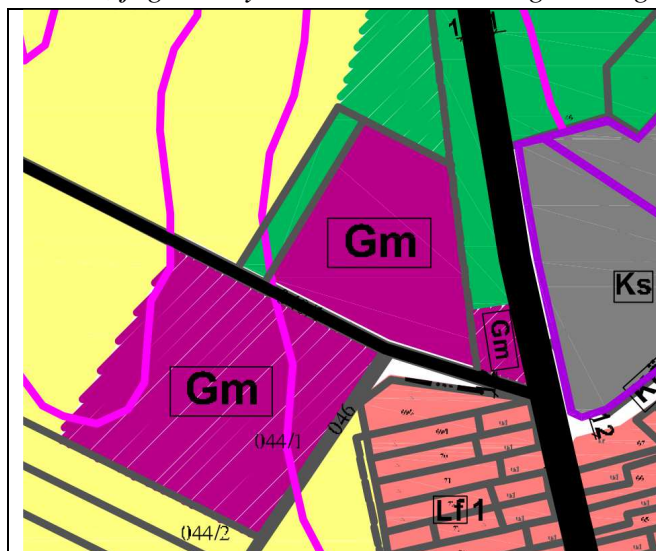

hatályos településszerkezeti terv kivágat

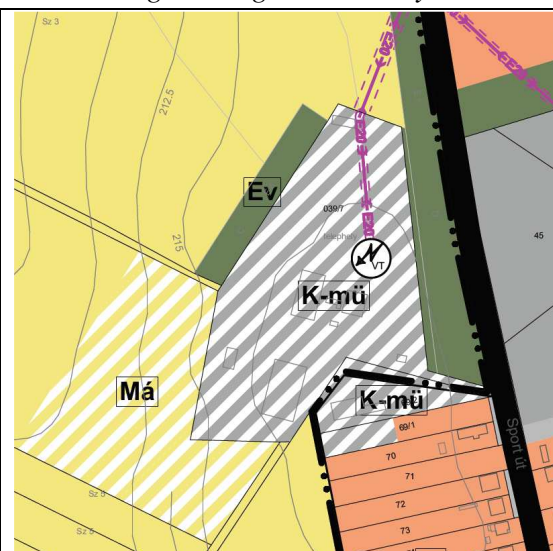

új településszerkezeti terv kivágat

6. Lakóterületből mezőgazdasági üzemi terület kijelölés – új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik, jogszabályi változás miatt mezőgazdasági üzemi terület gazdasági terület helyett.

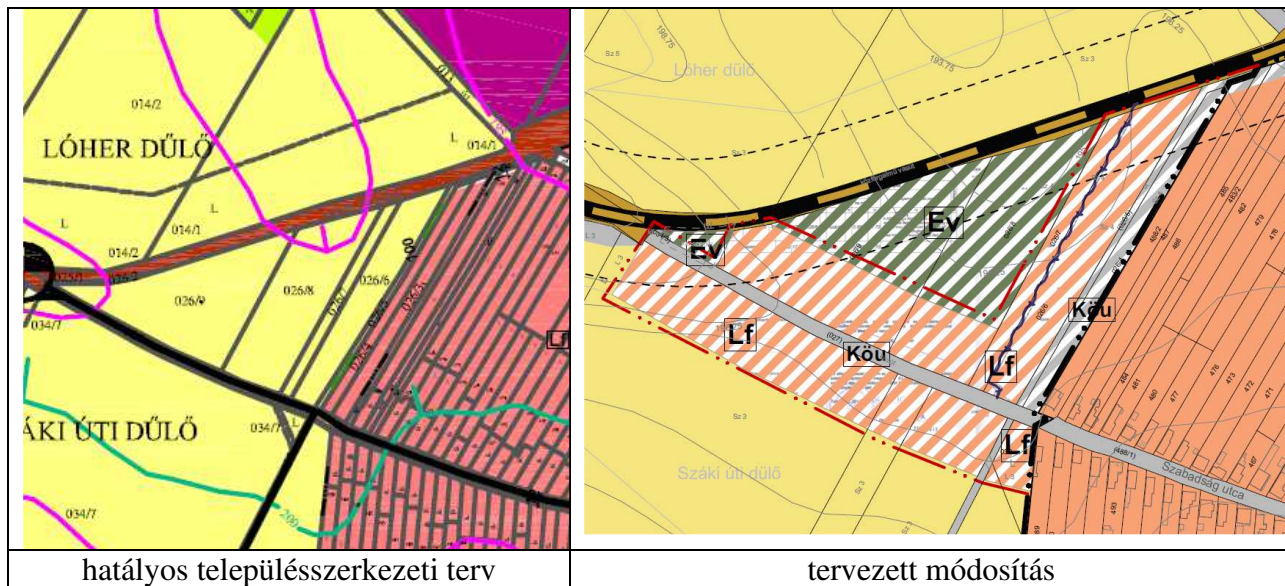

hatályos településszerkezeti terv kivágat

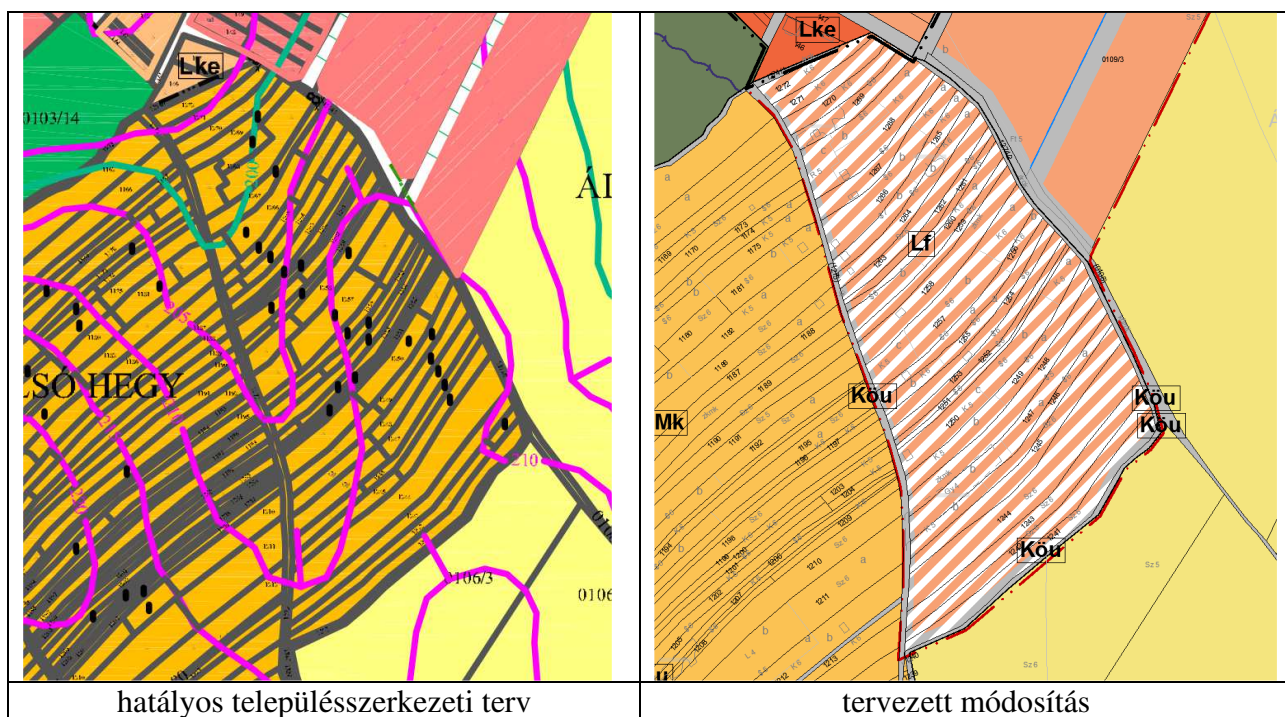

új településszerkezeti terv kivágat

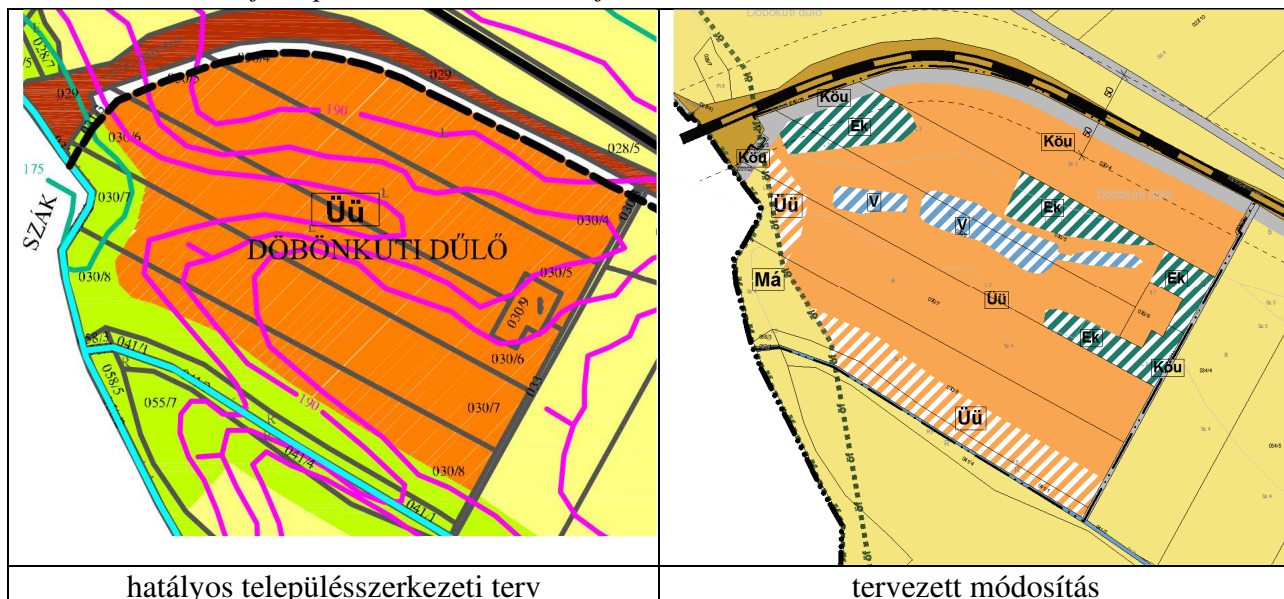
7. Mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szabadság utca végén - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

8. Kertes mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szőlőhegy észak-keleti részén - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

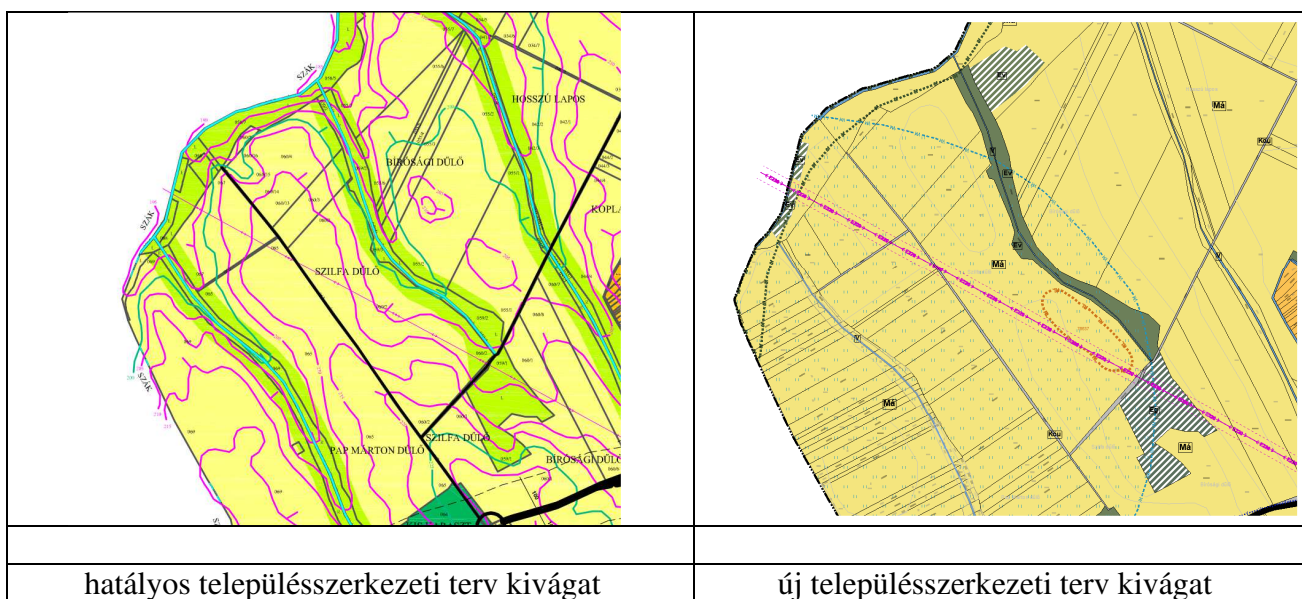

9. Üdülőházas üdülőterületből közjóléti erdőterület és vízgazdálkodási terület kijelölés jogszabály módosítás miatt - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

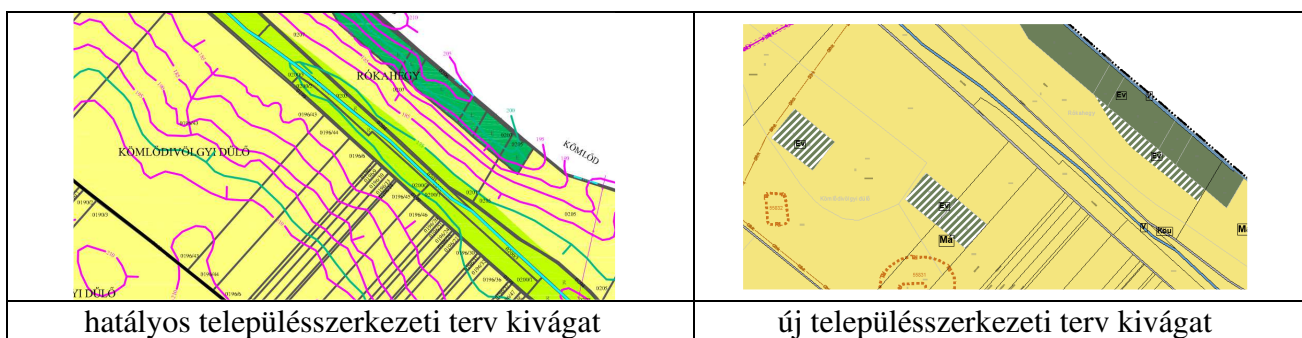

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

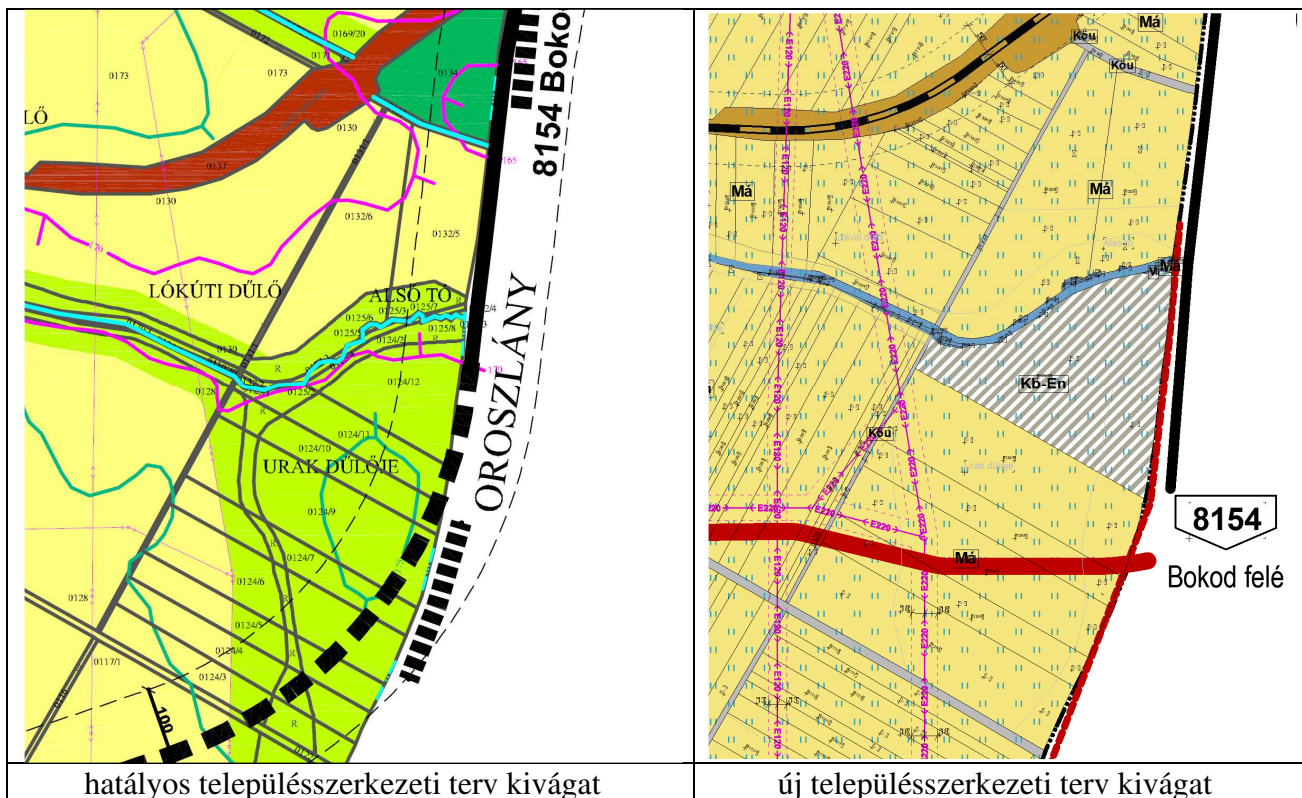
10. Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

11. Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

12. Mezőgazdasági területből különleges beépítésre nem szánt kutatás-fejlesztés, a megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület, kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

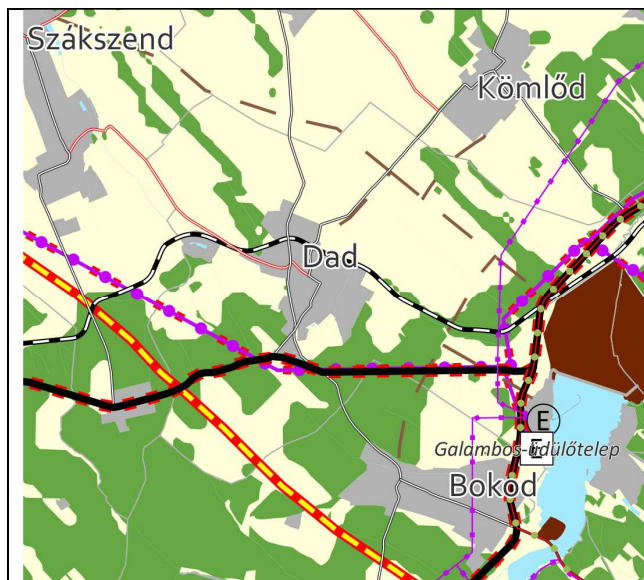

1.2.2. A településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása

A TERÜLETRENDEZÉSI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG IGAZOLÁSA

Komárom-Esztergom Megye Területrendezési Tervével való összefüggések vizsgálata

Komárom-Esztergom megye Területrendezési tervét a 6/2020. (VI.26.) önkormányzati rendeletével fogadta el a megyei önkormányzat.

Komárom-Esztergom megye szerkezeti tervének kivágata

A megye szerkezeti terve szerint Dad települési térséggel, erdőgazdasági, mezőgazdasági és vízgazdálkodási térséggel érintett.

Térségi területfelhasználási kategóriák:

11. § A kiemelt térségi, illetve megyei területfelhasználási kategóriák területén belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során

a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület területfelhasználási egységet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell lehatárolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át elsődlegesen a mezőgazdasági terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó rész természetközeli terület, – nagyvárosias lakóterület és vegyes terület kivételével – beépítésre szánt terület vagy különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe sorolható;

c) a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d) a települési térség területén bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető;

e) a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

A kiemelt térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó előírások és a megfelelés igazolása

kiemelt térségi területfelhasználási kategóriák	Területrendezési követelmények	Megfelelés igazolása
Erdőgazdálkodási térség <i>Területe a KEmTrT-ben:</i> 659,889 ha	az erdőgazdálkodási térségben az erdő területfelhasználási egységet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az	A TSZT felülvizsgálat során KEmTrT-ben erdőgazdálkodási térségbe tartozó erdőterület ténylegesen 43,392 ha .

	erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell lehatárolni;	
Mezőgazdálkodási térség <i>Területe a KEmTrT-ben:</i> 1500,88 ha	a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át elsődlegesen a mezőgazdasági terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó rész természetközeli terület, – nagyvárosias lakóterület és egyes terület kivételével – beépítésre szánt terület vagy különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe sorolható;	A KEmTrT -ben mezőgazdálkodási térség 75 %-a $1500,88 \times 0,75 = 1125,66$ ha. A településszerkezeti tervben mezőgazdasági területfelhasználásba sorolt 2041,591 ha . A településszerkezeti terv összhangban van a KEmTrT -vel.
Sajátos területfelhasználású térség a KEmTrT 1. melléklete alapján nem érinti a települést.	a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.	A sajátos területfelhasználású térséggel érintett területek különleges területfelhasználásba soroltak.
Települési térség <i>Területe a KEmTrT -ben:</i> 209,351 ha	a települési térség területén bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető.	
Vízgazdálkodási térség <i>Területe a KEmTrT -ben:</i> 4,621 ha	a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszzerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.	A vízgazdálkodási térséggel érintett területek vízgazdálkodási és mezőgazdasági, valamint természetközeli területbe soroltak területfelhasználásba soroltak.

Új beépítésre szánt terület kijelölés:

MATrT 12. § (1) Ha jogszabály új beépítésre szánt terület kijelölését nem tiltja, a településrendezési eszközben új beépítésre szánt területet a következő szempontok mérlegelése alapján kell kijelölni:

- a) az új beépítésre szánt terület csatlakozik a meglévő települési területhez,
- b) az új beépítésre szánt terület kijelölése nem okozza a különböző települések beépítésre szánt területeinek összenövését, és
- c) új beépítésre szánt terület kijelölésére csak akkor kerül sor, ha a települési térségben nincs a tervezett rendeltetésnek megfelelő beépítésre szánt területen beépítetlen földrészlet, vagy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) szerinti barnamezős terület.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti szempontot abban az esetben nem kell alkalmazni, ha a c) pont szerinti meglévő beépítésre szánt terület – tervezett rendeltetésnek megfelelő – igénybevétele aránytalanul nagy terhet jelentene annak várható költsége miatt.

(3) Új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 5%-ának megfelelő kiterjedésű, legalább 50%-ában az újonnan kijelölt beépítésre szánt területtel kapcsolatban lévő zöldterületet, – gazdasági vagy különleges terület kijelölése esetén zöldterületet vagy véderdőt – kell kijelölni. Ha a zöldterület vagy véderdő kijelölése az új beépítésre szánt terület rendeltetése miatt az adott területen nem valósítható meg, akkor a zöldterületet vagy a véderdő területét a település arra alkalmas más területén kell kijelölni.

A megfelelés igazolása:

*Új beépítésre szánt terület kijelölés történik **16,693 ha** területtel.*

*A területnövekmény 5 %-a: **0,8346 ha**. Az új beépítésre szánt területek több pontján helyezkednek el, ezért az újonnan beépítésre szánt területekkel kapcsolatban zöldterület vagy véderdő kijelölése csak a 7. jelű módosítás során volt megvalósítható **1,859 ha** területtel.*

*A felülvizsgálat során új zöldterület kijelölés **nem történik**, új véderdő területe **7,109 ha**, tehát a felülvizsgálat megfelel az előírásoknak.*

Műszaki infrastruktúra hálózatok

MATrT 14. § (1) Az országos közlekedési infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek térbeli rendjét és az országos jelentőségű építmények elhelyezkedését a 2. melléklet, e térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolását pedig a 4/1–4/6. melléklet tartalmazza.

(2) A közút számozásának nem közlekedésfejlesztési célból történő megváltoztatása a 4/1. és a 2. melléklet tartalmát nem érinti.

(3) Az 50 MW és annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőművek elhelyezkedését a 2. melléklet, e térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolását pedig a 4/7. melléklet tartalmazza.

(4) A villamosenergia-átviteli hálózat távvezetékeit, továbbá a nemzetközi és hazai szénhidrogén szállító-vezetékek térbeli rendjét a 2. melléklet, e térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolását pedig a 4/8. és a 4/9. melléklet tartalmazza.

(5) Az országos vízi létesítmények térbeli rendjét a 2. melléklet, ezek felsorolását pedig a 4/10. melléklet tartalmazza.

(6) Az országos hulladékgazdálkodási létesítmények térbeli rendjét a 2. melléklet, ezek felsorolását pedig a 4/11. melléklet tartalmazza.

(7) Az országos kerékpárút-törzshálózat számozásának turisztikai célból való megváltoztatása a 4/5. és a 2. melléklet tartalmát nem érinti.

15. §

(2) A településrendezési eszközökben

a) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét a kiemelt térségi, illetve megyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonala a településrendezési eszközök egyeztetési eljárásában részt vevő, az egyeztetés tárgyát képező infrastruktúra elem vonatkozásában az adott egyeztetési szakterületet képviselő államigazgatási szerv hozzájárulása, és az egyéb érintett szakterületet képviselő államigazgatási szerv egyetértése esetén térhet el a kiemelt térségi, illetve megyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, azok térbeli rendjétől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától.

(3) Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos megyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.

A Műszaki infrastruktúra hálózatok a településszerkezeti terven a tényleges nyomvonalnak, illetve a tervezett nyomvonalnak megfelelően ábrázolásra kerültek.

Gyorsforgalmi utak

Tervezett főút

Vérteskethely (81.sz. főút) – Oroszlány térsége – Környe – Tatabánya -Tát (10.sz. főút)

Egyéb mellékút

Dad – Kömlőd – Tata

Komárom – Kocs - Bokod

Egyéb mellékút (tervezett)

Szákszend - Dad

Meglévő egyéb országos törzhálózati vasúti pályák

13. vonal Környe – (Pápa)

Térségi ellátást biztosító 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték tervezett

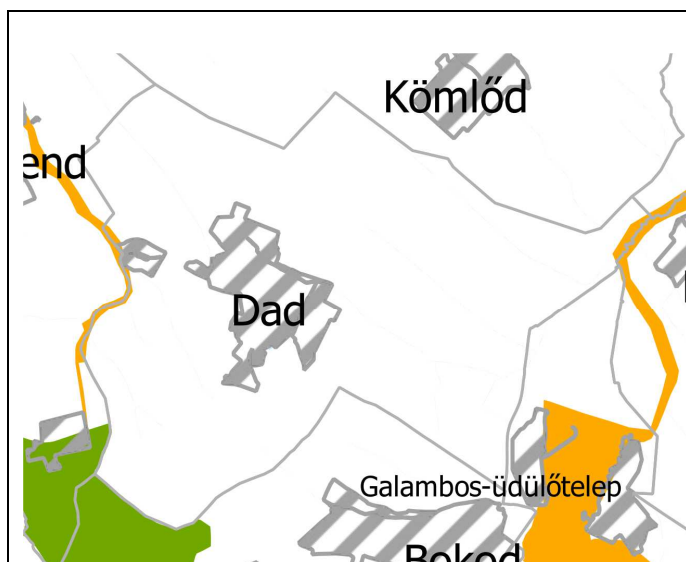
Térségi ellátást biztosító 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték

*Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózati távvezeték elemei**Földgáz elosztó vezeték*

Országos övezetek lehatárolása

1. Azon országos övezetek, melynek lehatárolása és az övezeti szabályok a MATrT-ben megállapításra kerültek:

Országos övezet kivágata KEmTrT-ben	az övezetre vonatkozó szabályok MATrT szerint
-------------------------------------	---

Ökológiai hálózat magterületének övezete MATrT 25. §-a szerint:

az övezetet érintően a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

A kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

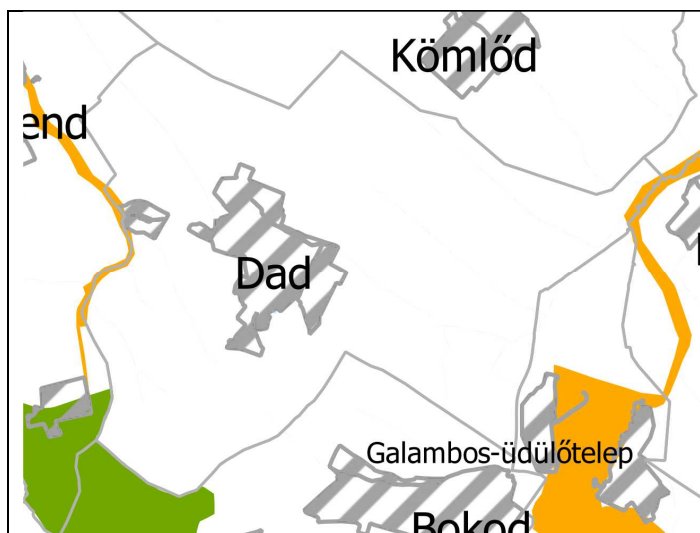
Bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

Az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

A változtatások nem érintik az övezet területét.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete MATrT 26. §-a szerint

Az övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat

magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az övezetben új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

A kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

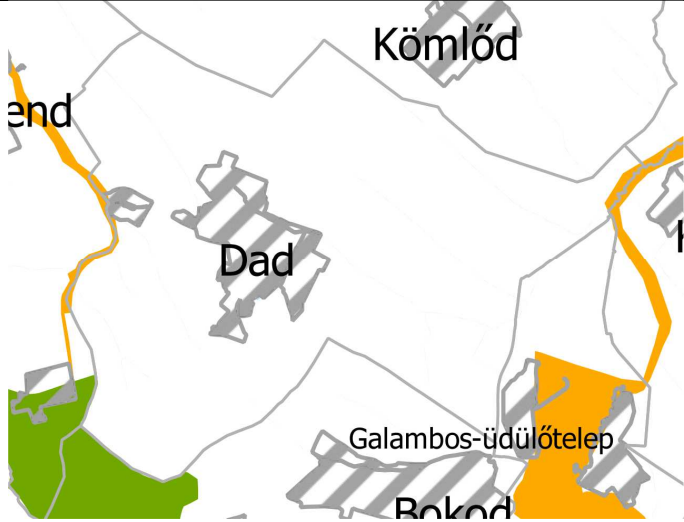
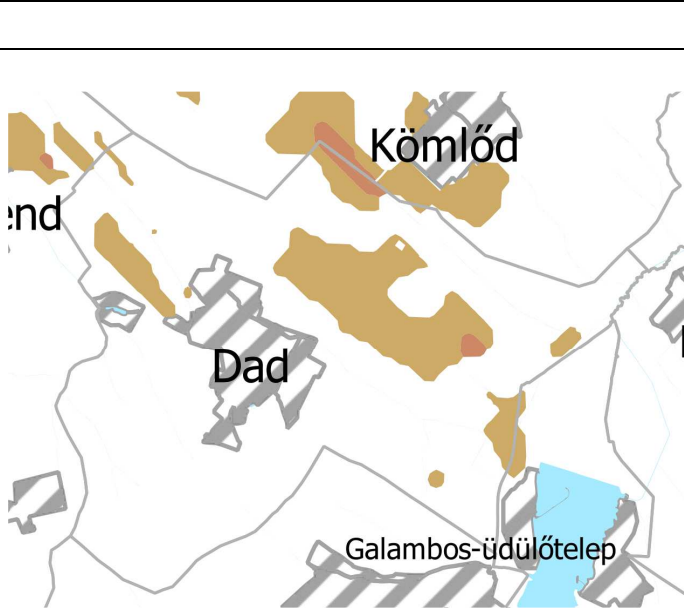
Bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

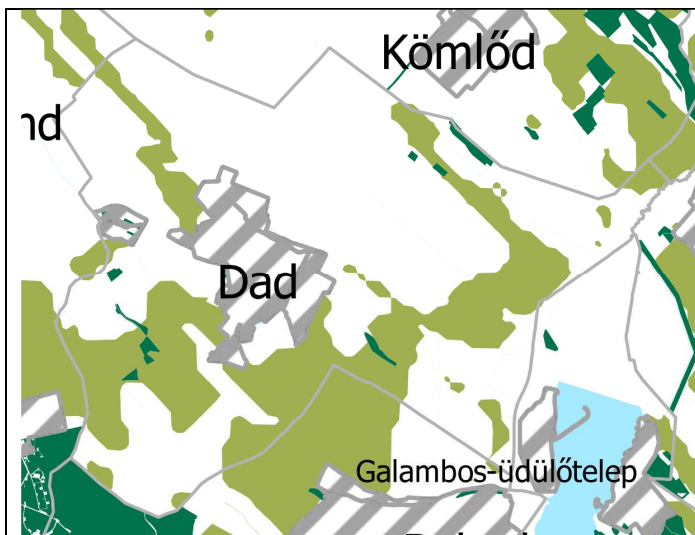
A tervezett változtatások nem érintik az övezet területét.

Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

MATrT 27. §-a szerint

Az övezetben csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

	<p>A településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.</p> <p>(3) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a külön feltételektől függetlenül is kijelölhető.</p> <p>Bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető. Az övezet nem érinti Dad közigazgatási területét.</p>
	<p>Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete MATrT 28. §-a szerint</p> <p>Az övezetben új beépítésre szánt terület – kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg – csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.</p> <p>A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.</p> <p>A változtatások nem érintik az övezet területét.</p>
	<p>Erdők övezete MATrT 29-30. §-a szerint</p> <p>Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII.</p>

törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

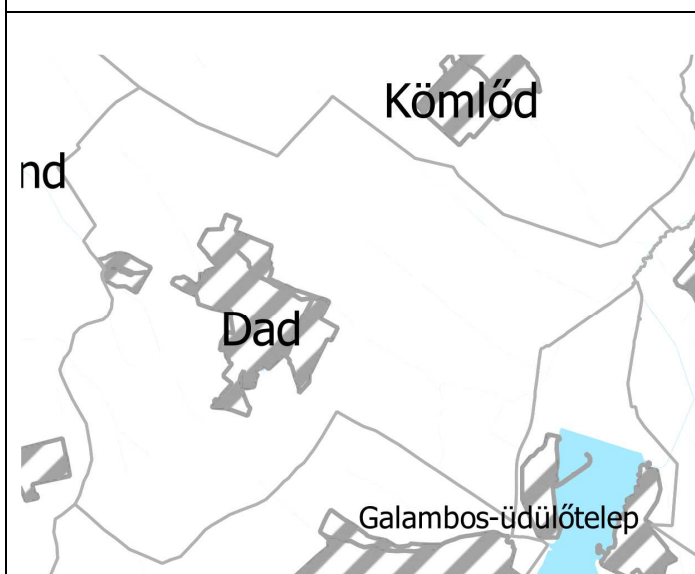
Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányateleket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet

A 9, 10, 11 számú változtatások erdőterület kijelöléssel érintik az övezet területét.

A megfelelés igazolása:

Dad területét az erdők övezete 28,647 ha területtel érinti. A településszerkezeti tervben erdő területfelhasználásba sorolt 45,69 ha terület.

Az erdők övezete tervlapon erdőként jelölt területek 97,34 %-a erdő területfelhasználású a településszerkezeti terven.

Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete MATrT 31. §-a szerint

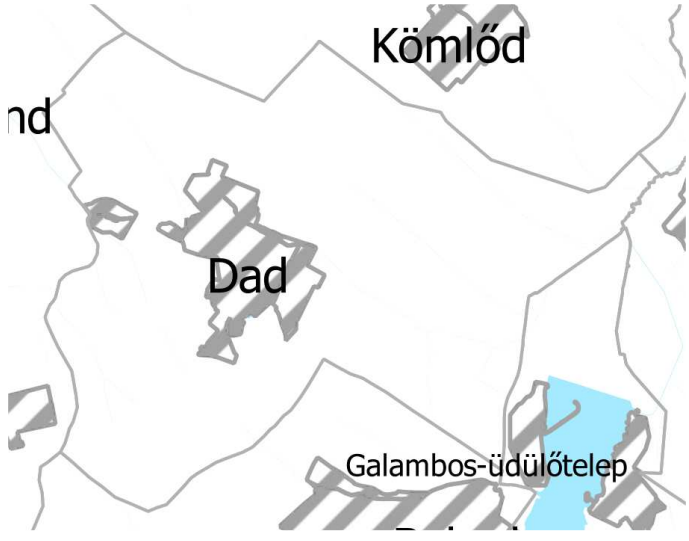
A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

A lehatárolt világörökségi és világörökségi várományos terület övezetén:

a) a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a világörökségről szóló törvényben, valamint a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal,

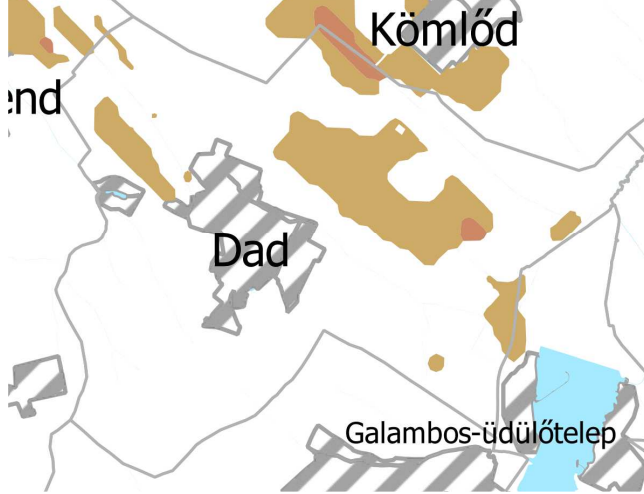
b) új külfejtéses művelésű bányatelek, célkitermelőhely nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek területe horizontálisan nem bővíthető; a felszíni tájsebeket rendezni kell,

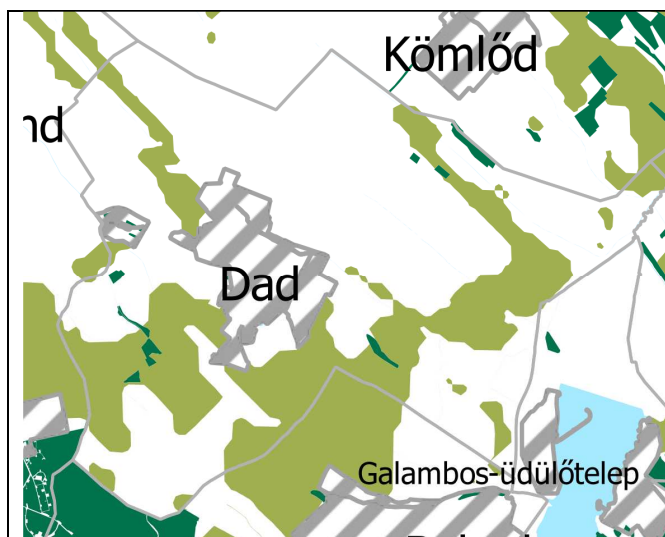
c) a közlekedési, vízgazdálkodási és hírközlő infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a kulturális és természeti örökség értékeinek sérelme nélkül, területi egységüket megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve és a világörökségi kezelési tervnek megfelelően kell elhelyezni. Az övezet Dad közigazgatási területét nem érinti.

	<p>Honvédelmi és katonai célú terület övezete MATrT 32. §-a szerint</p> <p>Az övezetet a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.</p> <p>A lehatárolt területét a településrendezési eszközökben beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe kell sorolni;</p> <p>a zárt bekerített objektumok kivételével honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, ha az adott terület az erdők övezete által is érintett.</p> <p>A területfelhasználási egység kijelölésének módosítása csak a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehetséges.</p> <p>Az övezet Dad közigazgatási területét nem érinti.</p>
---	--

2. Azon országos övezetek, melynek területi lehatárolását és övezeti szabályait a területrendezésért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

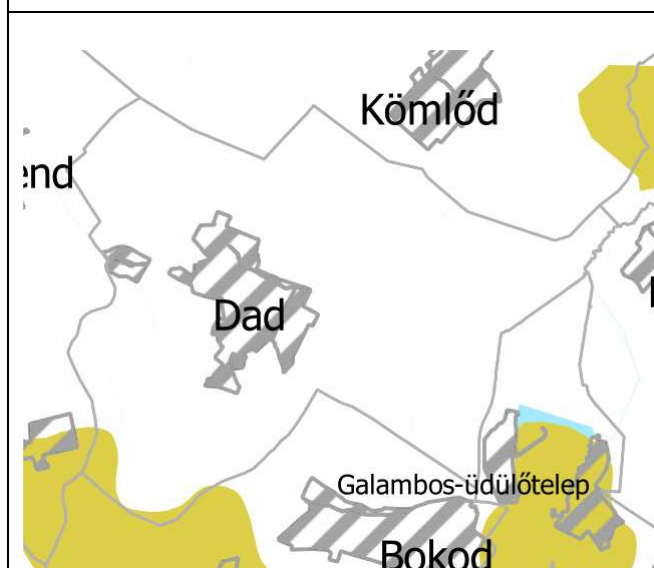
A 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet 2019. június 22-én lépett hatályba.

Országos övezet kivágata KEmTrT szerint	övezeti szabályok miniszteri rendeletben meghatározottak
	<p>Jó termőhelyi adottságú szántók övezete az MvM rendelet szerint:</p> <p>2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban – a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett – a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.</p> <p>(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.</p> <p>A tervezett változtatások közül a 12. számú változtatás érinti a övezet területét, a módosítás nem ellentétes az övezeti előírásokkal.</p>
	<p>Erdőtelepítésre javasolt terület övezete az MvM rendelet szerint:</p>

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban – a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül – az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

A tervezett változtatások közül a 7. számú módosítás erdő terület kijelöléssel érinti az övezet területét.

Tájképvédelmi terület övezete az MvM rendelet szerint:

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

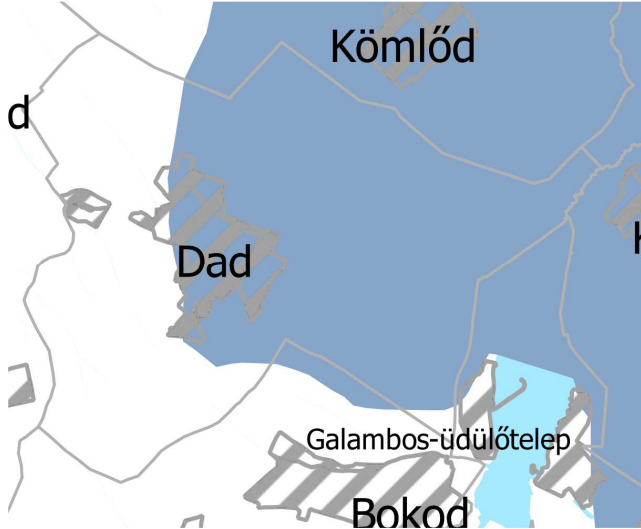
(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

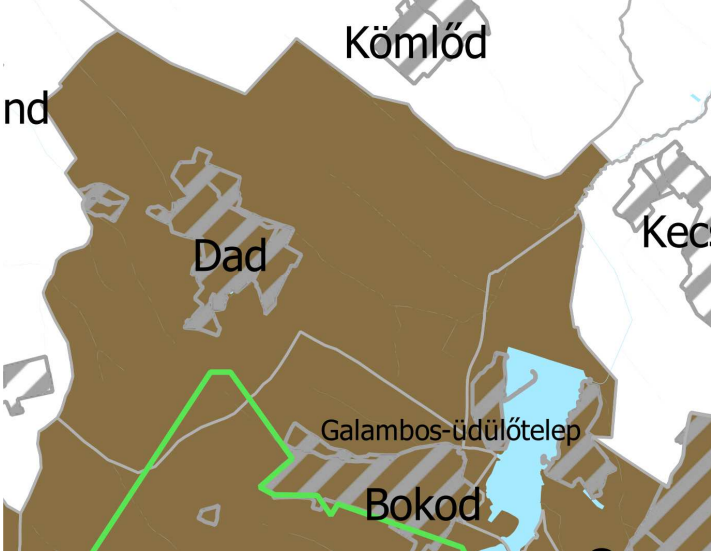
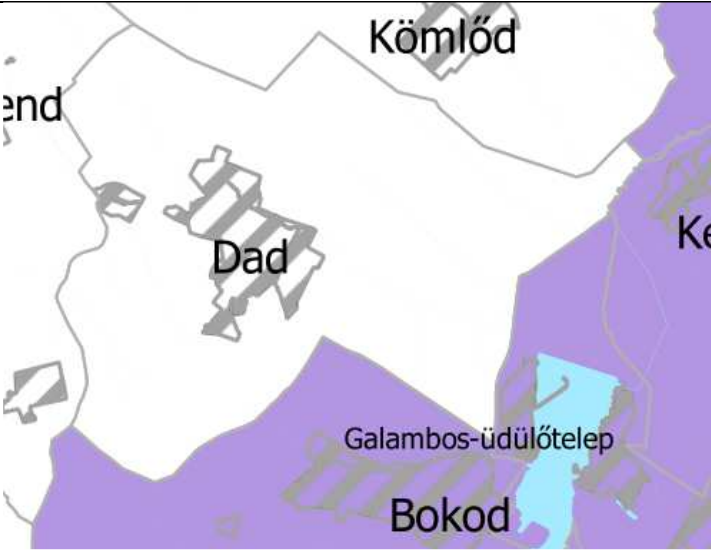
(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá

	<p>az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.</p> <p>Az övezet Dad közigazgatási területét érinti. A tervezett változtatások nem érintik az övezet területét.</p>
	<p>Vízminőség-védelmi terület övezete az MvM rendelet szerint:</p> <p>5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.</p> <p>(2) A vízminőség-védelmi terület övezetében tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédelemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.</p> <p>(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.</p> <p>Az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11. és 12. számú változtatások érintik az övezet területét.</p>
	<p>Nagyvízi meder övezete</p> <p>6. § (1) A nagyvízi meder övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.</p> <p>(2) A nagyvízi meder övezetében a településrendezési eszközökben, a jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területen a helyi építési szabályzatnak megfelelően, a vízügyi igazgatási szerv hozzájárulásával lehet építési tevékenységet folytatni.</p> <p>(3) A településrendezési eszköz módosítása esetén a vízügyi igazgatási szerv egyetértésével lehet új beépítésre szánt területet kijelölni.</p> <p>Az övezet Dad területét nem érinti.</p>

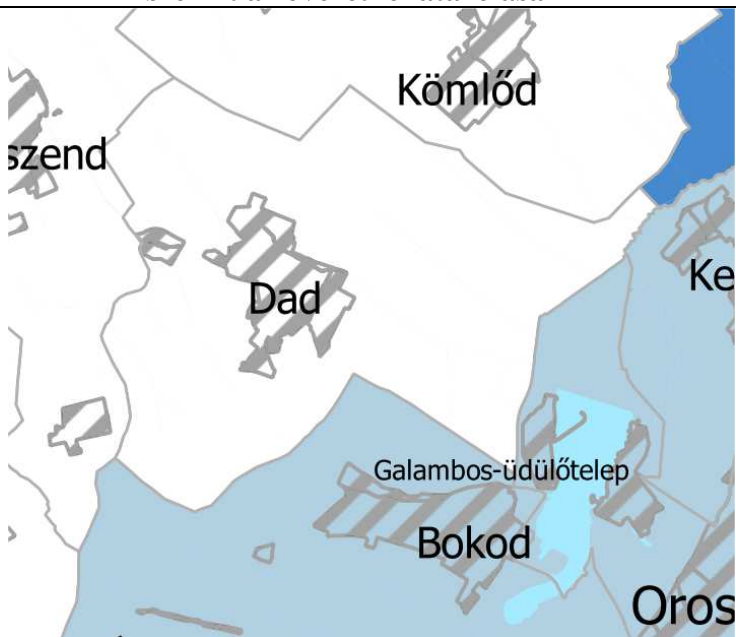
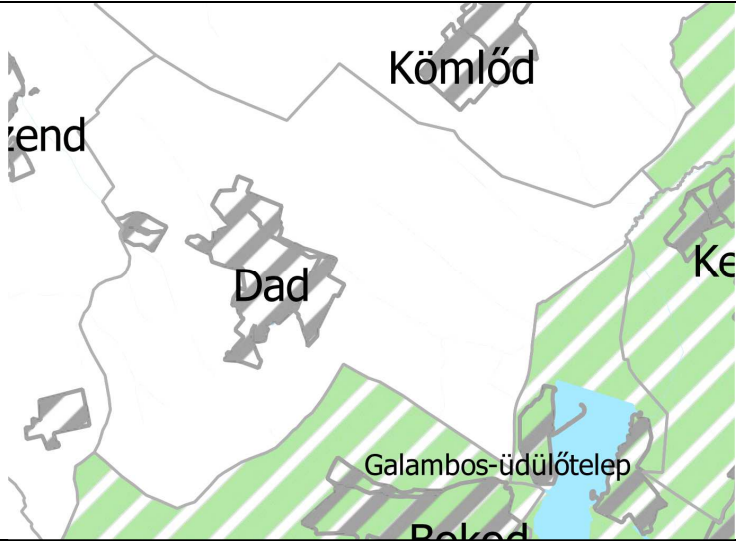
	<p>VTT-tározók övezete</p> <p>7. § A VTT-tározók övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Az övezet Dad területét nem érinti.</p> <p>Komárom-Esztergom megye esetében a VTT-tározók övezete nem releváns.</p>
--	---

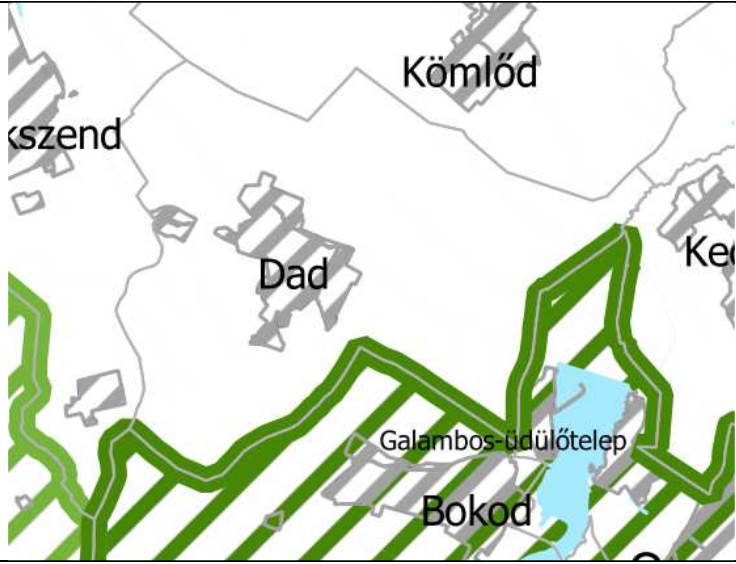
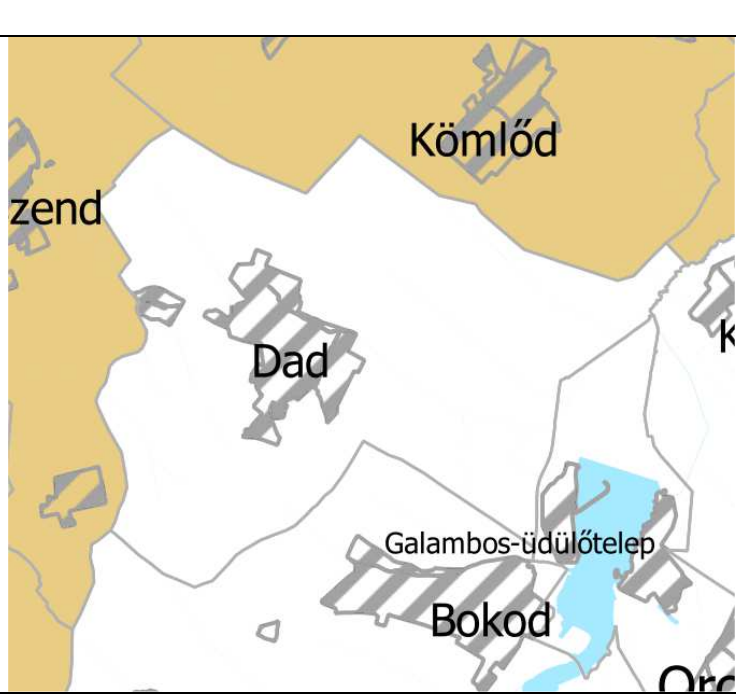
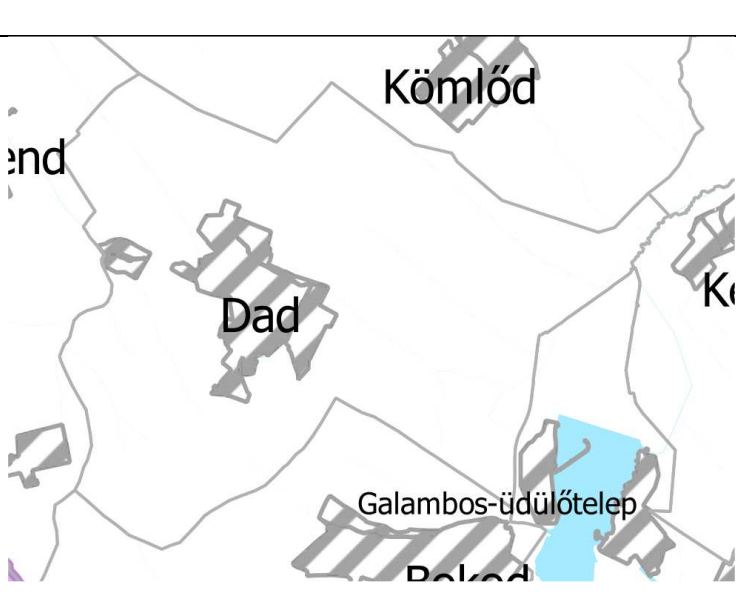
A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet szerint a megyei övezetre vonatkozó előírások

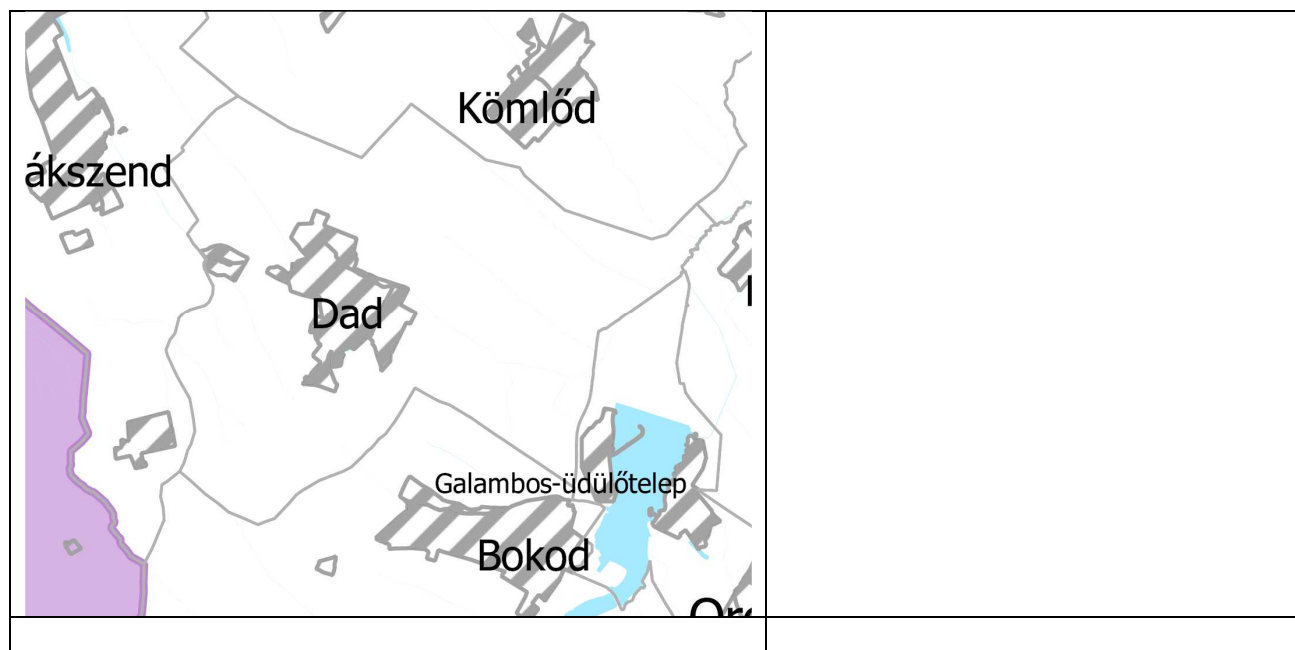
KEmTrT szerint az övezet lehatárolása	MvM rendelet előírásai
	<p>Ásványi nyersanyagvagyon övezete</p> <p>8. § (1) Az ásványi nyersanyagvagyon övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.</p> <p>(2) Az (1) bekezdés szerinti területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.</p> <p>Az érintett államigazgatási szerv adatszolgáltatása alapján a településen nincs bányatelek annak ellenére, hogy a KEmTrT övezeti tervlapján szerepel Dad települést érintően egy bányatelek.</p>
	<p>Földtani veszélyforrás terület övezete</p> <p>11. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.</p> <p>(2) Az (1) bekezdés szerinti területen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.</p> <p>(3) A beépítés feltételeit a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal hozzájárulásával kell meghatározni.</p> <p>(4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések településrendezési eszközeiben a földtani veszélyforrás terület övezet területén, az</p>

	<p>(1)–(3) bekezdésben foglaltakon túl, le kell határolni az övezetbe tartozó azon területeket, amelyekre vonatkozóan új beépítésre szánt terület tényleges igénybevétele előtt a felszíni vizek és belvizek szakszerű elvezetését biztosító tervet kell készíteni.</p> <p>Az övezet Dad közigazgatási területét nem érinti.</p>

Komárom-Esztergom Megye Területrendezési tervében az egyedileg meghatározott megyei övezetek a következők:

KEmTrT szerint az övezet lehatárolása	KEm-i önk. rendelet előírásai
	<p>Településhálózat egyedi övezetei: Térszervező települések övezete Térségi együttműködések övezete</p> <p>Az övezetek Dad közigazgatási területét nem érintik.</p>
	<p>Komplex turizmusfejlesztési térségek egyedi övezetei: Által-ér menti komplex turisztikai térség Duna mente komplex turizmusfejlesztési térség</p> <p>Az övezetek Dad közigazgatási területét nem érintik.</p>

	<p>Natúrpark - szelíd turizmusfejlesztés egyedi övezetei Az övezet Dad közigazgatási területét nem érinti.</p>
	<p>Majorsági táj övezete Az övezet Dad közigazgatási területét nem érinti.</p>
	<p>Kertés vegyes használatú területek övezetei borszőlő termőhelyi kataszteri területtel érintett települések övezete zsugorodó kertés területek övezete</p> <p>Az övezetek Dad közigazgatási területét nem érintik.</p>

1.2.3. A változások hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása (a településrendezési javaslatok összhangja a koncepcióban megfogalmazott jövőképpel és célokkal)

Tervezett változtatások	Településfejlesztési koncepcióval való összefüggés
1. A település északi részén jogszabályi változás miatt gazdasági helyett különleges mezőgazdasági üzemi területre kell módosítani a területfelhasználást. Új gazdasági terület kijelölés (új beépítésre szánt terület kijelölés) is történik a Kömlődi út mellett.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Gazdaság fejlesztése valamint a részcélok közül a „helyi vállalkozások segítése” megfelelő változtatás
2.) A település északi részén új lakóterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Lakosság számára vonzó település:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás
3.) Badacsonyi utcában kertes mezőgazdasági területből új lakóterület kijelölés – új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Lakosság számára vonzó település:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás
4.) Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés a Petőfi Sándor utcában - új beépítésre szánt terület kijelölés történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Lakosság számára vonzó település:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás

5.) Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés a Sport utca elején - új beépítésre szánt terület kijelölés történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Lakosság számára vonzó település:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás
6.) Lakóterületből mezőgazdasági üzemi terület kijelölés – új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik, jogszabályi változás miatt mezőgazdasági üzemi terület gazdasági terület helyett.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Gazdaság fejlesztése valamint a részcélok közül a „helyi vállalkozások segítése” megfelelő változtatás
7.) Mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szabadság utca végén - új beépítésre szánt terület kijelölés történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Lakosság számára vonzó település:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás
8.) Kertes mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szőlőhegy észak-keleti részén - új beépítésre szánt terület kijelölés történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Lakosság számára vonzó település:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás
9.) Üdülőházas üdülőterületből közjóléti erdőterület és vízgazdálkodási terület kijelölés jogszabály módosítás miatt - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Természeti környezet adottságainak kihasználása:” valamint a részcélok közül a „Települési környezet fejlesztése” megfelelő változtatás, valamint ogszabályi változás miatti módosítás
10.) Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik.	Jogszabályi változás miatti módosítás
11.) Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik.	Jogszabályi változás miatti módosítás
12.) Mezőgazdasági területből különleges beépítésre nem szánt kutatás-fejlesztés, a megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület, kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik.	A módosítás a település fejlesztésének alapelvei közül a „Gazdaság fejlesztése valamint a részcélok közül a „új vállalkozások betelepülésének ösztönzése” megfelelő változtatás

2. TÁJRENDEZÉS

2.1 TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK

A tájrendezés során korszerű ökológiai, műszaki, gazdasági és esztétikai ismeretek, illetve elvek jutnak érvényre, s ezek eredményeképpen az ember környezete kedvező irányban alakulhat. A tájrendezés felöleli a társadalmi vonatkozásokat, és az emberi igények mentén jelöli ki a teendőket: mit, hol és miért. A tájrendezés a rendezett, emberhez és az élővilághoz egyaránt méltó szintér kialakításán tevékenykedik. Teret ad településfejlesztési megfontolásoknak és a környezetrendezés vonatkozásában is számos elvnek, amelyek gyakran különféle szakterületek tudományos kutatási eredményein vagy vizsgálatok konklúzióján nyugszanak. A tájrendezés révén:

- a tájban rejlő lehetőségek és értékek (használati, kondicionáló, vizuális megközelítésben) kiterjedhetnek és fokozódhatnak
- ekképpen az ember teljesítménye növekedhet, a kiteljesedés felé mozdulhat az élete a különféle területeken

A tájrendezés célja a táj összetett fejlesztése, s érthetően csakis alapos tájvizsgálatra, továbbá tájértékelésre épülhet. A tájrendezés során előirányzott javaslatok, intézkedések, teendők és ezek ütemezése jelölik ki aztán a fejlesztés megvalósulási lépéseit. A tájrendezés további céljai a következők:

- a táji elemek, alkotók (természetes és épített elemek) összehangolása
- így a tájban levő különféle értékek és potenciál (kedvező élettani hatás, termelőképeség, használati és vizuális érték), minél nagyobb mérvű hasznosítása
- amely hosszú távon fenntartható használatot és értékmegővást tesz lehetővé

2.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

Minden táj egyedi, unikális, jellegzetességei máshol nem megismételhetők. Nincs két egyforma táj, tájegység. A táj egyedi, nem univerzálható. A táj a társadalom anyagi létfeltétele, ugyanakkor magasrendű ökológiai és vizuális kvalitások hordozója (CSEMEZ, 1996.). A tájban tükröződnek a mindenkori társadalmi és gazdasági funkciók. Egy település tájszerkezetét főként a domborzati, vízrajzi és egyéb természeti adottságokhoz alkalmazkodó területhasználati foltok, beépített területek, valamint az azokat összekötő, elválasztó, vagy átszelő vonalas elemek alakítják.

A vizsgált település közigazgatási területe a Bársnyos kistáj központi részén és az Által-ér-völgy kistáj középső részének Ny-i oldalán terül el. Dad Község közigazgatási területén a mezőgazdasági termelés a domináns, de ezen kívül többféle tájhasználat található, mely tükröződik a tájszerkezetben. A tájhasználat csekély diverzitása (sokfélesége) a Bársnyos kistáj mezőgazdaságra kedvező természeti adottságaiból következik. Dad természetföldrajzi helyzete, a község és környezetének domborzata, kedvező éghajlata, a környező talajok kiváló termőképessége meghatározták a táj szerkezetét, a tájhasználat alakulását. A település alacsony dombvidéki felszínként jellemezhető, alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el.

A tájhasználat, tájszerkezet tervezésekor kiemelt szempont volt:

- a természetvédelmi-, táji-, tájképi elemek védelme (Lásd 2.1.2 és 2.1.3),
- az egyes tájtípusok jellegzetességeit megtartó, a tájhasználati rendszer kialakulását segítő szabályozás kialakítása,
- a településre vonatkozó térségi tervek, az Országos Területrendezési Terv (OTrT), és Fejér Megyei Területrendezési Terv tájhasználati elvárásaival való összhang biztosítása.

A Településszerkezeti terv és a HÉSZ rajzi melléklete, a Szabályozási terv, figyelembe véve Dad Község védendő vagy értékes táji-, természeti adottságait, tájkaraktereinek kulcstényezőit, az alábbi bel-és külterületi területfelhasználási rendszerre tesz javaslatot.

Beépítésre szánt területek

Vegyes- és lakóterületek

Fontos szempont az „élhető lakókörnyezet” biztosítása, valamint a klímavédelem szempontjainak érvényesítése. Továbbá településképi szempontból is rendkívül fontos, hogy területhasználatonként a HÉSZ-ben előírt zöldfelületek megvalósuljanak, többszintű növényállomány – fák és cserjék együttesen – kerüljenek telepítésre.

A tervezett változtatások során több pontban (2., 3., 4., 5., 7. és 8.) kerül kialakításra falusias lakóterület (Lf) elsősorban általános vagy kertes mezőgazdasági területeken. Ezek kis felületű változások, településszáron vagy a belterület központi részén találhatók. A változtatásoknak élővilág- és tájvédelmi, illetve tájökölógiai vonzata nem jelentős, mert nem természetközeli társulásokat, hanem rossz természetességű, intenzíven művelt szántókat, illetve kertes területeket (főleg gyümölcsösök vagy vegyes használatú mozaikterületek) minősítenek át lakóterületté. Ezek mind belterületi vagy településszáli területeket érintenek, ezért sem jelentős ökológiai, sem nagy mértékű tájképi változással nem kell számolni. Dad Község közigazgatási területének ökológiai, táj- természetvédelmi állapota gyakorlatilag változatlan marad.

Gazdasági területek

Gazdasági területek esetében az iparterületeken fontos, hogy akár az egészségre is káros, felhagyott ipari létesítmények megújuljanak, helyükre új munkahelyet adó létesítmények kerüljenek. A cél az értéket termelő vállalkozások számának növekedése, új vállalkozások generálása és a meglévő vállalkozások technológiai fejlesztése. Gazdasági területeken a tájrészletek átszellőzése, a szomszédos területeken az „élhető lakókörnyezet” biztosítása is fontos, valamint a klímavédelem szempontjainak érvényesítése. Településképi szempontból is rendkívül fontos, hogy a HÉSZ-ben előírt zöldfelületek megvalósuljanak a gazdasági területek esetében is, többszintű növényállomány — fák és cserjék együttesen — kerüljenek telepítésre.

Gazdasági területek esetén javasolt, hogy a telekhatárok mentén legalább 3–5 m széles, fákból és cserjékből, gyepfelületből álló, háromszintes zöldsáv kerüljön telepítésre. Ajánlott a gazdasági területek közbenső részeire is néhány közepes vagy nagy termetű őshonos lombhullató fát telepíteni, hogy a gazdasági épületek és létesítmények tájba illesztése minél hatékonyabban megvalósulhasson. A településszerkezeti terv változásai csupán két pontban (1. és 6.) érintenek gazdasági területeket. Az 1. pontban a település északi részén jogszabályi változás miatt gazdasági helyett különleges mezőgazdasági üzemi területre (K-mü) módosul a területfelhasználás, illetve új gazdasági terület (új beépítésre szánt terület) kijelölés is történik a Kömlődi út mellett. A 6. pont szerint lakóterületből (Lf) mezőgazdasági üzemi (K-mü) terület kijelölés, illetve jogszabályi változás miatt mezőgazdasági üzemi (K-mü) terület gazdasági terület (Gm) helyett.

A tervezett változásokkal a település gazdasági területei minimális mértékben változnak, a község nem iparosodik el, de mégis megtartja a lehetőséget az ipari fejlesztésekhez. A gazdasági területek egy része már jelenleg is véderdővel (Ev) határolt és ezek az erdők továbbra is megtarthatók véderdő területfelhasználási kategóriában. A fejlesztések során azonban a telephelyfásításokra (belső területek, ingatlanokon belül) nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

Beépítésre nem szánt területek

Erdőterületek

Az erdőterületek esetében a településrendezési eszközök felülvizsgálata funkciójuk és építmények elhelyezése szempontjából az alábbi területfelhasználási kategóriákat különböztetik meg:

- védelmi erdő (Ev)
- gazdasági erdő (Eg)
- közzóléti erdő (Ek).

Az erdőgazdasági tájhasznosítás a község területén alárendelt. Nagy területű (több száz hektár), összefüggő erdőterület nincs. A külterületen több kisebb, egymástól nagyobb távolságra lévő, a tájrészletben mozaikszerűen elhelyezkedő erdőfoltok találhatók. A legnagyobb erdőtömb területe közel hét hektár. Az erdők elsődleges rendeltetése elsősorban gazdasági, kisebb részben védelmi. Közzóléti elsődleges rendeltetésű erdő a község területén nincs. A térségben gyakoriak a mozaikosan, a völgytalpakon, vízfolyások és utak, mezsgyék mentén kialakult erdőfoltok, -sávok, főleg akácok. A termőhelyi viszonyok és a tájpotenciál kihasználása inkább a mezőgazdasági kultúráknak kedvez.

Az erdők településszerkezeti, ökológiai, környezetvédelmi szempontból – minimális területarányuk ellenére – meghatározó elemként szerepelnek a külterület településképeiben.

Erdőterületeket érintő változások

A közigazgatási területen kisebb mértékű változások történnek az erdő területfelhasználást érintően, viszont a területfelhasználási módosítások kiterjedése a meglévő tájszerkezetet lényegesen nem alakítja át, meglévő erdőterületekre (spontán beerdősült vagy gyorsan növvő fajokkal – fehér akác, nyárfajok – beerdősített területek) vonatkoznak és a jelenlegi tájhasználatnak megfelelnek. A 7. pont szerint új véderdő kerül kialakításra a Szabadság utca végén, új lakóterület körül közel kettő hektár nagyságban, meglévő vasútvonal mentén, ami karakteres és egyben kedvező eleme lesz a tájrészletnek. A 9. pont szerint a Dobronkúti dűlő üdülőterületén több kisebb erdőfoltot telepítettek három kisebb tó környezetében, ami a módosítás szerint véderdő területfelhasználást kap, így biztosítható a jövőben ezen a településrészen is az erdők jövőbeni szerepe. Az új erdők összterülete itt is közel kettő hektár.

A változtatások tájökölógiai és tájhasználati szempontból jelentősek, pozitívak, előre mutatók, mivel az erdők területe növekszik, és lehetőséget teremt a távoli jövőben a már meglévő, többnyire spontán megtelepedett erdőterületek megmaradására és erdőként való hosszú távú hasznosítására.

A tervezett változtatások során Dad Község erdőterületeinek mennyisége kis mértékben növekszik, minőségük és rendeltetésük lényegesen nem változik, az erdők tájképvédelmi, tájökölógiai szerepe változatlanul megmarad.

Mezőgazdasági területek

A mezőgazdasági területek közül döntő részarányú a szántóföldi művelésű, ezt követik a gyepgazdálkodással (rét, legelő) érintett területek. A térségben a mezőgazdálkodás évszázados hagyományokkal bír, a vidék jellemző szántóföldi növénye többek között a repce, a gabonafélék, a kukorica és a cukorrépa. A település ipari üzemeinek többsége is a mezőgazdasághoz köthető.

A jó minőségű termőtalajokon magas terményhozam érhető el. A külterület legnagyobb része szántóterület, de a belterületen, a hátsó kertekben, a hajdani zártkerti parcellákon vagy azok összevonásával akár nagyobb részekben is találhatók szántók. A magaslati (főleg a D-i oldalon) és a kitett, nagy területű szántókon a defláció erős. A defláció a szél alakító munkája, melyet különösen növényzettel nem borított helyeken végez azáltal, hogy a talaj és a kőzet málló részecskéit tömegesen el- ill. összehordja.

Az általános mezőgazdasági területeken a cél a gazdaságos mezőgazdasági termelés feltételeit biztosító infrastruktúra kialakítása vagy megtartása. Dad általános mezőgazdasági területeit néhány nagyobb gazdálkodó műveli, így nem áll fenn a veszély, hogy jellemzővé válna tanyák, lakóházak, vagy más épületek elhelyezése.

Mezőgazdasági területet érintő változások

A településszerkezeti terv több pontjának (2., 3., 4., 5., 7., 9., 10. 11. és 12.) változásai szerint a jelenlegi tájhasználatot (főleg szántókat és kertes mezőgazdasági területeket) átszervezni kívánt új területhasználatokra van igény (főleg, erdők, lakóterületek).

A tervezett változásokkal a meglévő tájszerkezet csupán kis mértékben módosul, a biológiai aktivitás és az ökológiai viszonyok is megmaradnak. A településen tovább folytatódik az évszázados tájhasználat, a mezőgazdasági termelés, a táj karakteres mezőgazdasági jellege nem kerül veszélybe, továbbra is megőrizhető.

Vízgazdálkodási terület

A település földrajzi adottságai következtében a község területén több vízgazdálkodási rendeltetésű terület (tó, árok, csatorna) található. Legjelentősebb vízfolyás az Által-ér, mely a külterület ÉK-i részén egy rövid szakaszon érinti a települést. Az Által-ér községet érintő bal oldali mellékvízfolyásainak vízhozama erősen változó és ingadozó, többnyire időszakos vízhatásúak. A község három kis tava mérete miatt nem jelentős vízfelület.

A tervezett változások vízgazdálkodási területfelhasználású tájrészleteket a módosítások 9. pontjában érintenek, ami szerint a település Ny-i szélének közelében üdülőházak üdülőterületből (Üü) közjóléti erdőterület (Ek) és vízgazdálkodási terület (V) kijelölés történik jogszabály-módosítás miatt. A

külterületi részen három kisebb, közel egy hektár összterületű mesterséges tó található, melynek környezetét példa értékűen művelik. Élővízfolyást a tavak nem érintenek, völgyben, mélyvonalban találhatók, felszíni csapadékvizeket gyűjtik. Környezete szépen erdősített.

A település többi részén található vízgazdálkodási területek tényleges tájhasználat (vizes, vizenyős, mocsaras területek, lassú lefolyású völgyek, mélyvonalak, kisebb nádasok stb.) nem szűnik meg, a korábban vízgazdálkodási területként azonosított ingatlanok ökológiai állapota és átjárhatósága, zöldfolyosó jellege a változások során továbbra is megmarad, illetve biztosítható!

2.1.2. Természetvédelmi, tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

Dad Község – a jellemző mezőgazdasági termelés és a tájképet meghatározó szántóterületek ellenére – változatos táji-természeti és tájtörténeti adottságokkal rendelkező település. A tágabb térséghez (Vértes, Gerecse) képest a település jóval kevesebb tájképileg és ökológiailag értékes tájrészlettel rendelkezik, azonban – még ha kisebb mértékben is – természetközeli állapotú területrészei, védett növény- és állatfajok élőhelyei, valamint egyedi tájértékei fellelhetők. Ezek az értékek, vagy éppen ezek hiánya, az alább részletezett tájvédelemben is megmutatkoznak.

Országos jelentőségű természetvédelmi terület

Dad Község közigazgatási területén (és a szomszédos települések Dad felé eső részein) országos jelentőségű természetvédelmi terület nincs. Legközelebbi védett terület a Vértesi Tájvédelmi Körzet, ami DK felé min. tíz km-re található.

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Helyi jelentőségű védett természeti területeknek nevezzük a települési – Budapesten a fővárosi – önkormányzat által, rendeletben védetté nyilvánított természeti területeket. Védelmi kategóriájukat tekintve lehetnek természetvédelmi területek (TT) vagy természeti emlékek (TE) is. A helyszínelés és az adatgyűjtés során nem találtunk a település közigazgatási területén helyi jelentőségű védett természeti területet vagy emléket.

Natura 2000 terület

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura 2000 hálózat egy kiegészítő eszköz a hazai természetvédelem számára. A hálózat területei nem helyettesítik a hazai védett természeti területek rendszerét, hanem azt kiegészítik. A Natura 2000 területek kijelölésének célja az azokon található, kijelölésük alapjául szolgáló fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a természeti állapot és az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása. Dad Község közigazgatási területén (és a szomszédos települések Dad felé eső részein) Natura 2000 védettségű terület NEM található.

Országos Ökológiai Hálózat

Az 1996. évi LIII. – a természet védelméről szóló – törvény kimondja az ökológiai hálózat létrehozásának szükségességét. Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak térbeli rendszere. A hálózat három elemre osztható: magterület, pufferterület és ökológiai folyosó.

Dad Község területén az Országos Ökológiai Hálózat elemei közül kizárólag ökológiai folyosó található (az is csupán kis, néhány hektár kiterjedésben) a település külterületének K-i szélén húzódó Által-ér és a Ny-i határon található Szendi-ér vízfolyásainak területét, illetve az őket kísérő természetes, természetközeli vagy féltermészetes élőhelyeket foglalja magában. Az ökológiai folyosó a fajok egyedeinek élet- és szaporodási feltételeit kielégíteni képes, azonos vagy különböző élőhelyeket összekötő tér azon része, amelyen keresztül az összeköttetés megvalósulhat.

A település közigazgatási területén az Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosóján kívüli a másik két elemet, a magterületet és a pufferterületet nem regisztrálták.

Ex lege védett természeti érték

A 1996. évi LIII. törvény 23. §-a értelmében "Ex lege" védett természeti területnek minősül és ennél fogva védelem alatt áll hazánkban valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Ez alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek minősülnek.

Az Országos Barlangnyilvántartás szerint Dad Község közigazgatási területén nem található barlang. Egyedi hatósági határozattal lehatárolt határvonalú vagy lehatárolásra váró ex lege védett láppal érintett ingatlan sincs. Megbízható forráskataszter a településre nem található. Víznyelőket nem regisztráltak a település területén. Szikes tó, kunhalom, földvár Dad Község közigazgatási területén nem található.

Egyedi tájértékek

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van, de nem állnak műemléki vagy természetvédelmi oltalom alatt. A tájérték környezetével együtt védendő.

Dad Község közigazgatási területén több egyedi tájérték is fellelhető, de még nem készült egyedi tájérték kataszter. Javasoljuk a település teljes közigazgatási területén az egyedi tájértékek számbavételét, kataszterezését! Egy szakmailag megfelelően összeállított egyedi tájérték kataszter segítségével a tájértékek állapota megőrizhető vagy javítható, a településen élők identitását növeli és idegenforgalmi vonzerővel is bírhat.

Változások

A tervezett változások során a külterületi tájhasználat, az erdők és gyepterületek és az őket kísérő természetközeli élőhelyek megmaradása továbbra is biztosítható. Jelentős változás azonban azért sem prognosztizálható, mert a településszerkezeti terv a meglévő tájhasználatához igazodik, illetve azt dokumentálja. Az intézkedés a tájhasználatot több külterületi helyszínen optimalizálja. A településszerkezeti változtatással az erdők és a természetközeli területek, élőhelyfoltok tájökölógiai szerepe megőrizhető.

A településszerkezeti változások egyik pontja sem érinti a fent részletezett, védett vagy értékes területeket. A település ökológiai állapota változatlanul megmarad, romlás nem várható.

Dad Község területén a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által felügyelt tájhasználat folyik. A Nemzeti Ökológiai Hálózat területeit, illetve a település védett természeti értékeit (növény- és állatfajok) szintén a Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei felügyelik.

2.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

Tájképvédelmi övezetek

A Komárom–Esztergom megye Területrendezési tervéről szóló rendelet a település egy részét sem sorolja országos vagy térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe. Az OTTrT módosítása szerint sincsenek a település területén tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő övezetek.

A tájképvédelmi terület övezete azokat az országos és térségi szempontból jelentős területeket foglalják magukba, amelyeket a tájkép védelme érdekében a törvény (MaTrT) a területfelhasználási kategóriák kijelölésére, valamint a bányászati tevékenységekre és a közműrendszerek elhelyezésére állapít meg szabályokat. Meghatározza ezen túl a településrendezés eszközeiben alkalmazandó szabályokat, melyek az övezet települési szintű lehatárolását és védelmét biztosítják. Ezeken a területen csak olyan területfelhasználási kategória jelölhető ki a településrendezés során, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

A tervezett módosítások a tájképet lényegesen nem változtatják meg, a táj évszázadok során kialakult jellege a jövőben megmarad, a meglévő táj jellegzetességeinek jelentős változása nem várható, illetve a táj értékes élőhelyeinek ökológiai viszonyai és kedvező tájképi adottságai továbbra is érvényesíthetők. A településszerkezeti előírások módosítása során a jövőben a tájképvédelmi érdekek nem sérülnek.

Tájhasználat és tájhasználati konfliktusok

Fogalommeghatározások

Tájhasználat: a tájhasználat a tájpotenciál adottságainak társadalmi célú igénybevétele. A tájpotenciál a táj teljesítőképessége, amelynek alkotói az adott tájegység egymással kölcsönhatásban álló ökológiai, ökonómiai és tájképi potenciáljai. A tájpotenciál kifejezi a tájhasználat lehetséges mértékét, azt, hogy egy táj milyen mértékben alkalmas a társadalom sokrétű igényeinek kielégítésére. Más megfogalmazás szerint a tájhasználat a természetes rendszerekbe való olyan mesterséges, antropogén beavatkozás, amely a természet adta lehetőségeket tudatos, célirányos, egyéni vagy közösségi célok szolgálatába állítja.

Tájhasználati konfliktus: a tájhasználati konfliktus az optimális társadalmi-gazdasági hasznosítástól eltérően, a táj potenciális értékeit rontó tevékenység megnyilvánulása. Több tájhasználat megjelenése, halmozódása előbb-utóbb tájhasználati konfliktushoz vezet. Csoportosításuk szerint lehetnek: funkcionális, tájökológiai és vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktusok. Jellegük szerint lehetnek: megfordítható, megfordíthatatlan, mérsékelhető, nem mérsékelhető, időszakos, tartós, végleges.

A településrendezési eszközök módosításának vizsgálati szakaszában több tájhasználati konfliktust tártunk fel, melyek a következők:

Funkcionális konfliktusok

- felszíni és felszín alatti közművek ↔ útfásítás
- a nem üzemelő vasúti pálya melletti növényzet elburjánzása

Környezetártalmi konfliktusok

- illegális hulladéklerakás a külterület egyes pontjain, elsősorban a településszéleken, a bel- külterületi határ közelében, gépjárművel könnyen elérhető helyeken; a hulladék fajtája többféle, elsősorban lakossági, zöld- és építési hulladék található
- bel- és külterületi zúzalékolt- és földutak kiporzása a forgalom során
- közutak zaj- és légtérhelése
- a közúti forgalom, illetve a közép- és magasfeszültségű elektromos légvezetékek veszélye az állatvilágra (elütés, madárpusztulás stb.)
- a nagy területű szántók deflációja
- gyomnövények terjedése (elakácosodás)

Vizuális-esztétikai konfliktusok

- településfásítás hiánya (közművek vagy térhiány miatt)
- felszín feletti közművek (légvezetékek, tartóoszlopok) bel- és külterületen egyaránt, elsősorban a magasfeszültségű (400 kV) légvezetékek és fém traverzeik
- elhanyagolt vagy romos belterületi épületek építmények, magánkertek
- ipari üzemek tájbaillesztésének (eltakarásának, fásításának) hiánya

A településrendezési eszközök módosítása során a fenti tájhasználati konfliktusok feloldására kell határozott lépéseket és előírásokat tenni. Ennek ellenére a táj folyamatos változása közben várhatók még más vagy új tájhasználati konfliktusok megjelenése, kialakulása, amelyek megszüntetéséről vagy hatásaik csökkentéséről folyamatosan gondoskodni kell településrendezési eszközökkel vagy konkrét önkormányzati lépésekkel, rendeletekkel, előírásokkal.

2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása

A tervezett módosítások során újonnan beépítésre szánt terület kijelölése történik. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv) 7. § (3) bekezdés b) pontja értelmében újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg a település közigazgatási területének biológiai aktivitás értéke az átminősítés előtti aktivitás értékhez képest nem csökkenhet.

A tervezés során új beépítésre szánt terület kijelölése történik, ezért biológiai aktivitásérték számítás készítése szükségessé vált.

A számítás a fenti jogszabályi előírás alapján a hatályos tervtől eltérő változtatásokra vonatkozóan készült.

Sorszám	terület	terület (ha)	meglevő ter.felh	szorzó	BAÉ	tervezett ter.felh	szorzó	BAÉ
1	<i>Belterület - A település északi részén új gazdasági terület kijelölés</i>	10,38	Gm	0,7	7,27	K-Mü	0,7	7,266
		5,17	Gm	0,7	3,62	K-Mü	0,7	3,619
		6,11	Gm	0,7	4,28	K-Mü	0,7	4,277
		7,17	Gm	0,7	5,02	K-Mü	0,7	5,019
		0,0436	Ev	9	0,39	Má	3,7	0,16132
		0,638	Má	3,7	2,36	Gksz	0,4	0,2552
		0,814	Mk	5	4,07	Gksz	0,4	0,3256
2	<i>Belterület - A település északi részén új lakóterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés történik</i>	2,53	Má	3,7	9,36	Lf	2,4	6,072
3	<i>Belterület - Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés (100/2 hrsz) - új beépítésre szánt terület kijelölés történik</i>	0,603	Mk	5	3,02	Lf	2,4	1,4472
4	<i>Belterület - Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés történik</i>	0,436	Mk	5	2,18	Lf	2,4	1,0464
5	<i>Belterület - Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés (100/2 hrsz) - új beépítésre szánt terület kijelölés történik</i>	1,01	Mk	5	5,05	Lf	2,4	2,424
6	<i>Belterület - Lakóterületből mezőgazdasági üzemi terület kijelölés</i>	2,051	Gm	0,7	1,44	K-Mü	0,7	1,4357
		0,0902	Köu	0,6	0,05	K-Mü	0,7	0,06314
		0,356	Lf	2,4	0,85	K-Mü	0,7	0,2492
		1,553	K-Mü	0,7	1,09	Má	3,7	5,7461
7	<i>Belterület - Mezőgazdasági</i>	0,525	Lf	2,4	1,26	Köu	0,6	0,315
		0,146	Má	3,7	0,54	Lf	2,4	0,3504
		1,588	Má	3,7	5,88	Lf	2,4	3,8112
		2,418	Má	3,7	8,95	Lf	2,4	5,8032

	<i>területből lakóterület kijelölés</i>	1,859	Má	3,7	6,88	Ev	9	16,731
		0,0885	Má	3,7	0,33	Ev	9	0,7965
8	<i>Belterület -Kertes mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés</i>	6,418	Mk	5	32,09	Lf	2,4	15,4032
		0,332	Mk	5	1,66	Köu	0,6	0,1992
9	<i>Külterület - Üdülőházas üdülőterületből közjóléti erdőterület kijelölés jogszabály módosítás miatt</i>	0,509	Üü	2,7	1,37	Ek	9	4,581
		0,301	Üü	2,7	0,81	Ek	9	2,709
		0,539	Üü	2,7	1,46	Ek	9	4,851
		0,659	Üü	2,7	1,78	Ek	9	5,931
		0,698	Üü	2,7	1,88	V	6	4,188
		0,191	Üü	2,7	0,52	V	6	1,146
10	<i>Külterület - Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés</i>	3,762	Má	3,7	13,92	Eg	9	33,858
		1,831	Má	3,7	6,77	Ev	9	16,479
11	<i>Külterület - Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés</i>	0,978	Má	3,7	3,62	Ev	9	8,802
		1,334	Má	3,7	4,94	Ev	9	12,006
		0,9304	Má	3,7	3,44	Ev	9	8,3736
12	<i>Külterület - Mezőgazdasági területből különleges beépítésre nem szánt terület kijelölés</i>	5,8716	Má	3,7	21,72	Kb-En	3,2	18,78916
	Összesen:				177,22			209,9
Növekmény (még felhasználható érték):								32,68

2.2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatjai

Fogalommeghatározás (MAGYAR TÁJÉPÍTÉSZEK SZÖVETSÉGE AJÁNLÁSA ALAPJÁN)

Zöldfelület: minden olyan terület, amelyet növényzet borít. Gyep és cserjeszinten a borítottság akkor teljes, ha az egyedek kitöltik a közöttük lévő, rendelkezésre álló életteret. Fák törzsének közvetlen közelében – ahol a gyep és cserjeszint életfeltételei nem adóttak – a zöldfelület méretét az el nem burkolt gyökérzóna adja. Lombos fák esetében a zöldfelület méretét a szabadon hagyott, burkolattal nem fedett gyökérzóna területe jelöli ki.

Zöldfelületi rendszer: A település klimatikus viszonyainak fenntartása, javítása érdekében döntően zöldfelületekből és vízfelületekből álló, hatásmechanizmusuk és térbeli elhelyezkedésük alapján egy nagy egységet képező települési szövet (alrendszer), amely az adott település ökológiai paramétereit, lakóinak pszichés és szomatikus érzetét javítja, egyes állatok számára élőhelyet biztosít, a város káros környezeti hatásait tompítja.

Zöldterület: A település beépítésre nem szánt területeinek részben vagy egészben állandóan növényzettel fedett, más területfelhasználási egységhez nem tartozó közterületei, kivételesen közhasználat céljára átadott területei (közparkok, közkertek).

A település zöldfelületeinek értékelésekor azt vizsgáltuk, hogy a zöldfelületekkel szemben támasztott szerepüknek milyen mértékben tudnak megfelelni:

- **Ökológiai szerep:** javítja a település ökológiai adottságait. A község területén és közvetlen környékén élő növénytömeg jellegétől függően befolyásolja, módosítja a helyi klíma (mikroklíma) alakulását, a levegő minőségét.
- **Használati szerep:** számos olyan létesítmény feladatát csak úgy töltheti be, ha növényekkel betelepített külső terekkel, kertekkel épülnek meg (pl.: iskolák, óvodák, kórházak stb.). A közparkok, játszóterek használati értékét döntően meghatározza a telepített növényzet. Egyes funkciók ellátására csak növényzettel betelepített területek alkalmasak (pl.: temetők, védőterületek stb.).
- **Vizuális-esztétikai szerep:** a település képi megjelenésében, az utcakép formálásában fontos szerepet játszik a növény. A növények változatossá teszik, gazdagítják a településképet, valamint elfedik, eltakarják az előnytelen részeket.

A településképp meghatározó alkotóeleme a táji és épített elemeken kívül a zöldfelület mennyisége és minősége. Az épített elemek esztétikus megjelenéséhez környezetük kialakítása, rendezettsége is hozzátartozik. Ennél fogva a település rendezése során az épített elemek mellett a zöldfelületek szerepe ugyanolyan fontos.

Dad Község Településfejlesztési koncepciójának megalapozó vizsgálatában részletesen feltárássra került a község zöldfelületi rendszere. Az alábbiakban összefoglalva ismertetjük a zöldfelületi rendszer elemeit és sajátosságait, amelyek befolyásolják a településszerkezet alakítását, továbbá ismertetjük a zöldfelületi rendszer védelmére és fejlesztésére irányuló javaslatokat.

Közhasználatú zöldfelületek

Közparkok, közkertek

Fogalommeghatározás (MAGYAR TÁJÉPÍTÉSZEK SZÖVETSÉGE AJÁNLÁSA ALAPJÁN)

Közkert: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 60%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt terület, melynek mérete 200–10.000 m² között van és legkisebb oldalmérete legalább 15 m.

Közpark: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 75%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt, általában többfunkciós (pihenés, játék, sport stb. célját szolgáló) terület, amelynek mérete legalább 10.000 m², legkisebb oldalmérete legalább 80 m.

A közpark, közkert ellátottságot vizsgáltuk a település egészén. Dad Község területén korszerű, több funkciós települési szintű közpark nem található. Közkertként funkcionál a Táncsics Mihály utca elején, a mintegy 80 m hosszú, átlagosan közel húsz m széles Trianon park. A főút mellett, annak D-i oldalán, vele párhuzamosan alakították ki az útburkolat és a D-ről határoló házsor között. Nincs bekerítve, szabadon bejárható. A meglévő dió- és akácfák mellett néhány újonnan telepített díszfák és díszcserje-felületek találhatók. A kertet egy térkővel burkolt gyalogösvény tárja fel. A kert jellegét (Trianon) emlékkövek jelzik, a pihenést padok szolgálják. Szépen gondozott zöldfelület.

A Ságvári és a Szabadság út kereszteződésében is található egy közkertként, helyesebben játszótérként funkcionáló zöldfelület. Az útsatlakozás miatt háromszög alaprajzú, minden oldalról utak határolják. Bekerített. Faállományát főleg fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és ezüstjuhar (*Acer saccharinum*) alkotja, de más fajok, frissen telepített fák is megtalálhatók. D felől nagy gyepek rézsűvel határolt. Több korszerű játszószer és pihenőpadok találhatók.

Ezen kívül kisebb „maradék” területeken jelöltek ki zöldfelületeket, melyek területi kiterjedésük miatt közpark funkció betöltésére nem alkalmasak. Ilyen pl. a Dózsa és Badacsonyi utcák kereszteződésénél található zöldfelület (a rk. temető felé vezető út mellett) illetve a Fő utca/Ságvári utcák kereszteződése, ahol egy idős, igazán terebélyes és szép kislevelű hárs (*Tilia cordata*) található, mely méltán lehet a község egyik büszkesége és feltétlenül védelemre érdemes.

Vizuális-esztétikai szerepük miatt kiemelendők a belterületi szobrok, emlékművek, fészületek, kutak, gémeskút stb. környezete, mely általában gondosan kialakított és szépen gondozott. Ezek a tájelemek

egyedi tájértékek, melyek felmérése (kataszterbe foglalása) és a felújításra, fejlesztésre, megtartásra vonatkozó intézkedések számbavétele kívánatos.

A településszerkezeti terv változtatása nem érint zöldterületeket. Új zöldterület nem kerül kijelölésre, a meglévők változatlanul megmaradnak.

Korlátozottan közhasználatú zöldfelületek

Zöldfelületi jellegű intézmények

Zöldfelületi intézmények közé tartoznak azok a létesítmények, melyek zöldfelület nélkül nem tudják betölteni funkciójukat. Dad Község közigazgatási területén ezek a következők:

Sportpálya

A település sportpályája a Sport utca K-i oldalán található. Két kisebb, spontán nőtt akáccsoportot kivéve a terület fátlan, de jól gondozott és rendszeresen öntözött gyepfelülettel borított. Az enyhén É felé lejtő területen a sík sportpályát csak tereprendezéssel tudták megoldani, ezért gyepesített bevágás- és feltöltésrézssű található.

Iskola, óvoda, intézménykertek

A településen több intézmény található, melyek általában néhány fával és cserjével parkosítottak és a maradék zöldfelületet rendszeresen nyírt gyepfelületként gondozzák. Ezeknek az intézményeknek a kertje is a funkcióhoz idomult, ezért kevésbé hangsúlyos, de településképi szempontból, illetve az intézményeket használók szempontjából jelentős zöldfelületek, melyeknek fejlesztése indokolt.

Temetők

A községnek két temetője van, mindkettő a település belterületének D-i felében található. A közel két és fél hektáros református temető a belterület D-i szélén, a Dózsa György utca K-i oldalán, akácos erdők, erdősávok ölelésében található és a temető területén belül is gyakori a fehér akác kisebb csoportokban, szoliterként (egyedülállóként) vagy éppen a sírokon, sírok között. A temető területe jól fásult, illetve fásított, de néhol – főleg az É-i oldalon – nagy gyepes területek is találhatók. A telepített fajok közül gyakori a fekete-, a luc-, az ezüst- és a duglászfenyő, a keleti- és nyugati tuja, a közönséges nyír. Több síron cserje (főleg kerti orgona és kúszóboróka) növekszik. Szép ravatalozó, helyenként régi márvány- vagy homokkősírkövek jellemzik a temetőt. Hangulatos, szépen fenntartott terület.

A mintegy 1,2 hektáros római katolikus temető a sportpályától É-ra, a Sport és a Dózsa György utcák között terül el enyhén ÉK-i kitettségű felszínen. A református temetőhöz hasonlóan szépen karbantartott zöldfelület. A fehér akác dominanciája itt is megfigyelhető, elsősorban a térhatárokon. Középen egy szép vadgesztenye áll, de fenyők és egyéb lombos fák is szép számmal nőnek. Jellemző a sok kerti orgona sírokon, kerítés mellett, gyepben, térhatárokon. A ravatalozó a kerítésen kívül található, kissé ódon, felújításra szorul. Mindkét temetőnek szép, faragott fából készült kapuja van.

Templomkertek

A településnek – a temetőkhez hasonlóan – két temploma van. A katolikus templom a Fő utca DNy-i oldalán kis magaslaton található, az út felé kőtámfallal határolt részen. Külön kertje nincs, két útfelület között gyepfelület öleli körbe és a templomajtó előtti részen négy fiatal feketefenyő áll. A templomépület felújításra szorul.

A református templom a Fő utca É-i oldali házsora mögött épült. Kevés zöldfelület, nyírt gyep, néhány akác és telepített fenyőfélék (tuják, luc- és ezüstfenyő) jellemzik a kertjét.

A tervezett változások a zöldfelületi jellegű intézmények területét nem érintik, azok változatlan formában megtarthatók, illetve fenntarthatók.

Közhasználat elől elzárt, jelentős zöldfelülettel rendelkező egyéb terület

Dad település nagyobb részére a kertes, családi házas, falusias jellegű beépítés a jellemző. Dad nagyobb részét alkotó családi házas területekhez kis vagy közepes méretű kertek tartoznak, a kertek zöldfelületei nagyrészt díszkerti, illetve haszonkerti jellegűek, a „hátsókerti” növénytermesztés egyre inkább visszaszorul. A családi házas területek zöldfelülete településökológiai szempontból jelentős tényező, hiszen ez a növénytömeg kondicionáló zöldfelületként (párologtatás, szélfogó, porfogó hatás) hat a település egészére. Az önkormányzatnak ösztönözni kell a lakótelkek kertkultúrájának növekvő színvonalát.

Az egyes lakóingatlanok kertjei rendkívül változatos minőségűek. A lakók habitusához, időbeosztásához, igényéhez (igényességéhez), összességében talán az egyének (családok) kertkultúrájához alkalmazkodik, azt mutatja a külvilág (a településkép) felé. Több jó példa található, de vannak olyan kertek, amelyeket elhanyagolnak, kültéri raktárnak használnak, feleslegesen leburkolnak vagy nem kellően gondoznak stb. A településkép szempontjából rendkívül fontos, hogy a lakóingatlanok kertjei az utca felé milyen képet mutatnak, milyen az elő- és oldalkert képe, növényzete, használnak-e sövényt kerítésként, vannak-e olyan növények, amelyeknek lombja a közterületre nyúlik stb.

Jellemző tendencia még mindig a belterületen, hogy a lakók az ingatlanjuk előtti utcai zöldfelületet is sajátjuknak érzik, oda növényt telepítenek és rendszeresen gondozzák. Ez egyrészt előnyös, mert a közterület gondozottsága helyenként javul, másrészt hátrányos, mivel a kis „előkertek” rendkívül változatosak, egymáshoz nem illenek, illeszkednek, illetve nagy a kontraszt azokhoz a területrészekhez képest, ahol nem parkosítottak.

A tervezett változások a Közhatalmat elől elzárt, jelentős zöldfelülettel rendelkező egyéb területeket abból a szempontból érintik, hogy több helyen falusias lakóterület területfelhasználásba kerülnek mezőgazdasági területek (szántók) vagy kertes mezőgazdasági területek (korábbi zártkertek). Ezek a következő pontokat érintik a tervezett változások során:

- 2. A település északi részén új lakóterület kijelölés (Mko-ból Lf)
- 3. Badacsonyi utcában kertes mezőgazdasági területből (Mk) új lakóterület (Lf) kijelölés
- 4. Kertes mg-i területből (Mk) falusias lakóterület (Lf) kijelölés a Petőfi Sándor utcában
- 5. Kertes mezőgazdasági területből (Mk) falusias lakóterület (Lf) kijelölés a Sport utca elején
- 7. Mezőgazdasági területből lakóterület (Lf) kijelölés a Szabadság utca végén
- 8. Kertes mezőgazdasági területből lakóterület (Lf) kijelölés a Szőlőhegy észak-keleti részén

Zöldhálózati összekötő elemek

A település belterületén egységes zöldhálózati rendszer nem alakult ki. A felszín alatti (víz, gáz, szennyvíz) és a felszín feletti közművek (elektromos légvezetékek, telefon és kábel tv), az utak mentén kialakított vízelvezető árkok a fák alkalmazását erősen korlátozzák. Az utak mellett helyenként a zöldfelület túl keskeny, fásszerű növényzet telepítésére nincs mód, többnyire gyepterületként kezelik őket. A széles, növénytelepítésre alkalmas zöldfelületeken sincs egységes fasor, zóldsáv, kevés a jó példa, a valóban odaillő növényzet. A legtöbb helyen a lakók telepítettek az utcai zöldfelületekre, a házuk elé fákat.

Új fasorok telepítésénél ügyelni kell arra, hogy a közlekedésbiztonságot ne zavarja takarással, ezért fát ültetni csak az útkereszteződések szabályozási vonalától 10 m-nél távolabb szabad. Kerülni kell az épületek zavaró leárnyékolását, ezért 8 m-nél sűrűbb ültetési távolságot nem célszerű alkalmazni. A fasoroknál törekedni kell az egységes hatásra, ezért egyes útszakaszokon belül egy-egy faj alkalmazása kívánatos. A fajok megválasztásánál is körültekintően kell eljárni, kerülni kell a nagyon terebélyes habitusúakat, és a települési klímát tűrő, honos fajokat kell előnyben részesíteni. Dad település egyik legkarakteresebb zöldhálózati összekötő eleme a község közigazgatása területét közel K–Ny irányban kettészelő villamosított Pápa–Bánhida vasútvonal. A közlekedési pálya mentén nagyobb részben spontán nőtt, kisebb részben telepített fasorok, erdő- és cserjesávok növekednek, melyek szélessége, magassága és fajösszetétele erősen változó és a forgalom és az ezzel járó fenntartás megszűnése után erőteljesen burjánzó.

A mezővédő erdősávok hiányoznak és hófogó erdősávok sincsenek a közlekedési pályák mentén. Fasorok azonban megtalálhatók: a településről négy irányba (Kocs, Kömlőd, Bokod, Császárszék) kivezető utak mentén mindkét oldalon – spontán nőtt vagy telepített – fasorok alakultak ki, melyek fő faja a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*).

A változások a zöldhálózati összekötő elemek hosszú távú biztosítását vetítik előre azzal, hogy már meglévő, de korábban erdő területhasználatba nem sorolt fás állományokat erdővé minősítenek, illetve új erdőterület kijelölés is történik (7. pont, mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szabadság utca végén védőerdő biztosítása mellett).

Célok megfogalmazása a zöldfelületek megőrzése és fejlesztése kapcsán

Alapvető cél Dad Község meglévő zöldfelületi szerkezetének, illetve a karaktert adó zöldfelületek és fajok megőrzése. A fejlesztéseket is ennek az elvnek mentén határoztuk meg, a karaktert meghatározó elemek kiegészítésével, vagy éppen megtartásával.

Általában véve kívánatos, hogy a meglévő zöldfelületek ne csökkenjenek, a védőfásítások megmaradjanak, a meglévő fasorok megőrzésre kerüljenek. Fontos feladat továbbá a funkciógazdagítás, ill. új közparkok, közkertek kialakítása.

A meglévő zöldfelületek *megőrzése* alapvető feladat. Abban az esetben, ha más fejlesztések nem is valósulnak meg egy ideig, az alapvető cél kell legyen, hogy a meglévő területek ne csorbuljanak, más célra ne lehessen igénybe venni azokat. Összesítve az alábbi **megőrzési feladatok** javasolhatók:

- a település K-i és Ny-i szélén lévő ökológiai folyosók természeti állapotának megőrzése
- a templom- és temetőkertek jó állapotban történő megőrzése, faállományának védelme
- a sportpályákon és iskolakertekben az árnyékot biztosító nagy lombtömөгű fák hosszú távú megőrzése, illetve – elöregedés és/vagy balesetveszély miatti kivágásuk esetén – folyamatos pótlása
- az ökológiai és esztétikai szempontból értékes fasorokat javasolt megőrizni, a szakaszos, hiányos fasorokat pedig kiegészíteni szükséges
- az utakat és főleg a vasutat kísérő tájfasítások, véderdők, erdősávok, fasorok, zöldfelületi vonalas tájjelemek megőrzési javasolt
- törekedni kell a meglévő növényállományból kiszűrni az allergén és agresszíven terjedő invazív fajokat (fehér akác, bálványfa tb.), új növény telepítésénél honos, nem allergizáló növényfajokat kell választani.

Fejlesztési javaslatok, új elemek létesítése, ill. funkcióbővítés:

- ipari és mezőgazdasági üzemek fásítása javasolt
- vonalas létesítmények (utak, csatornák, mezsgyék) fásítása javasolt – ahol eddig még nem történt meg
- településképi és tájökológiai szempontból (madárpusztulás) a frekventált területeken (pl. településközpont stb.) a légvezetékek földkábelre történő cseréje javasolt
- javaslatunk szerint érdemes egy „Tiszta udvar – rendes ház” mozgalmat indítani (helyi egyesület vagy önkormányzat szervezésével, illetve gondnokságával), jutalmazni a rendezett ingatlanokat (intézmények és magáningatlanok szintjén egyaránt)
- ezzel összefüggően a település virágosítási, parkosítási mozgalmának elindítása, mely a településképre szintén jótékony hatást gyakorol
- díszes, attraktív településkapuk kialakítása a községen átvezető közutak bevezető szakaszán
- kerülendő a tűlevelű örökzöldek domináns ültetése, mert vizuálisan és funkcionálisan is áthatolhatatlan falat képeznek idősebb korukra, inkább zavaró hatást keltenek, mint díszítik, kiemelik az adott utcarészt
- települési- és tájfasításhoz közepes vagy nagy lombkoronájú, őshonos, lombhullató fajok alkalmazása javasolt, az allergén vagy invazív fajok, illetve az örökzöldek alkalmazását kerüljük
- a külterület egyes pontjain, főleg a településszéli területeken az illegális hulladéklerakások felszámolása
- az elhanyagolt, rendezetlen, nem kellően fenntartott, gyomos ingatlanok rendezése hatósági eszközökkel (felszólítás, bírságolás stb.), melyek településképi, közbiztonsági és ökológiai szempontból (gyomfertőzési góccok) egyaránt rendkívül károsok
- az egyes zöldfelületi elemek nem képeznek összefüggő rendszert, hiányoznak a zöldfelületi szempontból szerkezeti jelentőségű utcákból az egyöntetű megjelenésű fasorok. Új összekötő fasorok telepítése javasolt
- fasorok ültetéséhez a légvezetékek alatt koronacsonkítás nélkül is elférő, szűk utcák fásítására alkalmas, légszennyezést is tűrő, a meglévő fenyőfélék ellensúlyozása miatt elsősorban tájba illő lombhullató fafajok telepítése javasolható, pl.:

- gömbjuhar (*Acer platanooides* 'Globosum')
- gömbkőris (*Fraxinus ornus* 'Mecsek')
- gömbakác (*Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifera')
- madárberkenye (*Sorbus aucuparia*)
- díszalma (*Malus purpurea*)
- teltvirágú piros galagonya (*Crataegus laevigata* 'Paul's Scarlet').

2.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása

Dad település belterületén a zöldfelületi ellátottság értéke: 6,2 m²/fő, ami az országos átlag (17,1) csaknem harmada, a járásközpont (Oroszlány) értékének (31,9) közel ötöde, de a járás legtöbb településéhez képest is alacsonynak mondható. A településrendezési eszközök meghatározása során arra kell törekedni, hogy az egy főre eső zöldfelületi ellátottság mértéke növekedjen.

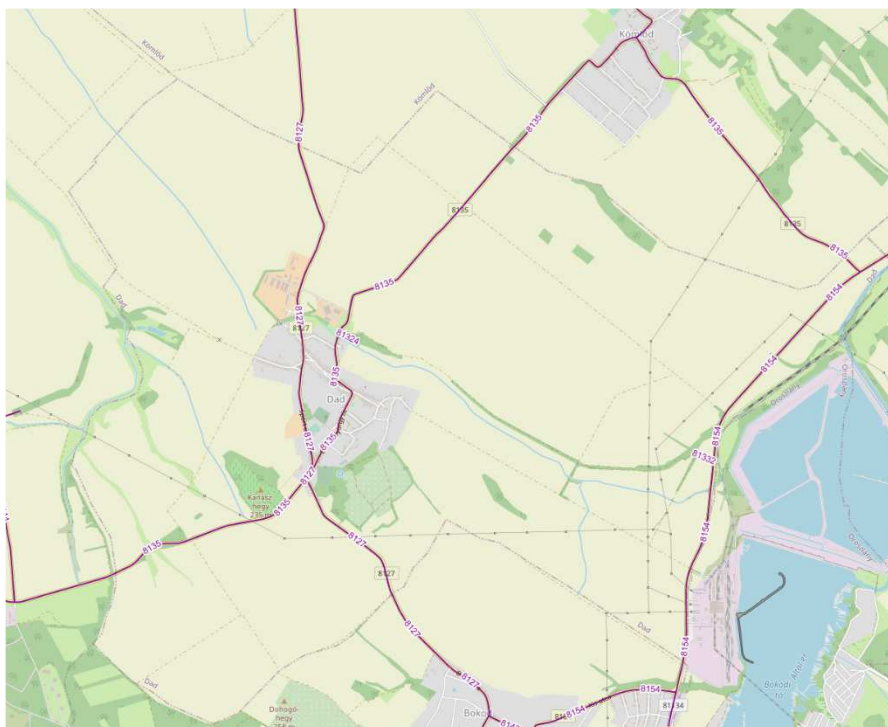
A dadi lakosság zöldfelületi ellátottsága tehát sem mennyiségi, sem minőségi tekintetben nem biztosított megfelelően. Fontos feladat ezek javítása, hiszen a település zöldfelületi ellátottsága fontos megtartó erő lehet a falu fennmaradásában, a minőségi zöldfelületek pedig nem csak a rekreáció, de a közösségi működés fontos kültéri helyszínei is lehetnek.

A mennyiségi növelésen kívül a településen belüli eloszláson, településközponttól távolabb eső területek ellátottságán lehet még javítani. Minőségi tekintetben a további funkcióbővítések, ill. a zöld szigeteket rendszerré összefogó fasorok telepítése a legfontosabb feladatok.

Összességében elmondható, hogy a település zöldfelületi lefedettsége ennek ellenére kedvező. Ezen belül azonban a közhasználatú parkok területe nem kielégítő. A szakszerű fenntartásuk mellett a növényállomány összetétele, állapota, a parkosított felületek kiépítettsége javításra, felújításra, esetenként továbbfejlesztésre szorul.

3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK

Dad község Komárom-Esztergom megye déli részén helyezkedik el. Az Oroszlányi járásban található település Oroszlánytól 17 km-re, a megyeszékhely Tatabányától mintegy 20 km-re, Komáromtól pedig 30 km-re található. A földrajzi fekvésből adódóan a település gazdaságilag egy irányba kötődik, hiszen a főváros és a megyeszékhely is azonos útvonal mentén közelíthető meg. A település fő közúti

közlekedési kapcsolatát a 8127. jelű Mór-Kocs összekötő út és a 8135. jelű Tatabánya-Kisbér összekötő út jelenti. Dad község e két út keresztezésénél található. A két összekötő út a település térségében nem bonyolít le jelentős forgalmat: jellemzően csak a szomszédos városok felé irányuló, illetve felsőbbrendű úthálózatokba történő csatlakozást biztosítja.

Dad község közlekedési hálózata (forrás: Közlekedés Információs Rendszer és Adatbázis)

A községet az alábbi, állami kezelésben lévő utak érintik:

- 8154. jelű Bokod - Kecskéd összekötő út
- 8135. jelű Tatabánya - Kisbér összekötő út
- 8127. jelű Mór - Kocs összekötő út
- 81332. jelű Bokod állomáshoz vezető út
- 81324. jelű Dad állomáshoz vezető út

Az 8154. jelű összekötő út a település keleti részének térségében vezet. A 81332. jelű állomáshoz vezető út az imént említett utat a 3+445 km szelvényben keresztezi.

A 8135. jelű összekötő út délnyugat és északkeleti irányban szeli át a települést. Dad északkeleti határán keresztezi ezt az utat a 81324. jelű állomáshoz vezető út.

A 8127. jelű út észak - déli irányban halad át a településen.

Komárom - Esztergom megye területrendezési terve a települést érintő közúthálózat-fejlesztést is tartalmaz. A tervezett Vérteskéthely - Oroszlány térsége - Környe - Tatabánya - Tát főút fejlesztés a településen áthaladó utak közül a 8154. jelű összekötő út és a 8135. jelű összekötő út nyomvonalát érinti. A megyei terv az utak meglévő kialakításának bővítése mellett egy új szakaszt is jelöl, mely e két út között teremti – Dad belterületét délről megkerülve – új forgalmi kapcsolatot. Az új közút pontos nyomvonala még nem ismert, ezért annak kiszabályozása nem történt meg.

Térségi kapcsolati fejlesztésként a megyei terv egy további összekötő utat is tartalmaz. A tervezett út egy meglévő földút nyomvonalán vezet majd Szákszend és Dad között. Az új összekötő út pontos nyomvonala még nem ismert, ezért annak kiszabályozása nem történt meg.

Közüti közlekedés

Dad közúthálózatának kialakításából adódóan jelentős arányú átmenő forgalomról nem lehet beszélni, hiszen a főútvonalak elkerülik a település térségét. A mérsékelt átmenő forgalmat a Kisbér (81. számú főút) és Tatabánya (1. számú főút) közötti útszakasz vezeti le. Problémát jelent, hogy a település útjainak a Dad külterületén haladó, Tatabánya felé vezető 8154. jelű összekötő úttal nincs közvetlen közúti kapcsolata. Ehhez, kedvezőtlen módon Kömlőd, vagy Bokod településeken is át kell hajtani.

A településen a vasúti forgalom is elenyésző mértékű. A MÁV 13-as számú vasúti mellékvonalán a személyszállítás már 2007. óta nem működik, és a teherforgalom is ritka. A vasúti pálya kelet - nyugati irányban szeli át a települést, a belterületet észak felől kerüli meg. A települést északi irányban elhagyó 8127. jelű és 8135. jelű összekötő utak, valamint a vasúti pálya keresztezéseiben fénytorompó nélküli átkelő üzemel.

A település forgalmának túlnyomó részét a községen áthaladó két országos út, a 8127. jelű és 8135. jelű összekötő utak viselik. A járműforgalom nagy részét a személygépkocsik adják, de viszonylag magas az autóbuszok és az itt közlekedő tehergépkocsik száma is. A forgalmat egyértelműen a 8127. jelű út becsatlakozása növeli meg a belterület déli oldalán.

Forgalmi adatok (J/nap):

Fontosabb közlekedési útvonalak jellemző forgalmi adatai

Jármű- kategória	ÁNF (átlagos napi forgalom)			
	8127. jelű összekötő út	8127. jelű összekötő út	8127. jelű összekötő út	8135. jelű összekötő út
	17+803 és 20+536 kmsz. között	20+536 és 20+630 kmsz. között	20+630 és 31+154 kmsz. között	11+201 és 19+344 kmsz. között

Személy- gépkocsi	1605	629	891	1087
Kisteher- gépkocsi	393	222	249	314
Szóló autóbusz	64	11	26	22
Csuklós autóbusz	1	0	0	1
Közepes tehergépkocsi	30	12	17	26
Nehéz tehergépkocsi	35	14	31	67
Pótkocsis szerelvény	9	17	17	57
Nyerges tehergépkocsi	33	21	26	56
Speciális jármű	0	0	0	1
Motorkerékpár	27	21	26	15
Kerékpár	73	39	36	22
Lassú jármű	36	26	25	41
Sebesség (km/h)	50, 90	50	50, 90	50, 90

Jármű-kategória	ÁNF (átlagos napi forgalom)			
	8135. jelű összekötő út 19+438 és 22+293 kmsz. között	8154. jelű összekötő út 0+000 és 5+610 kmsz. között	81324. jelű állomáshoz vezető út 0+000 és 0+156 kmsz. között	81332. jelű állomáshoz vezető út 0+000 és 0+161 kmsz. között
Személygépkocsi	2638	2253	2	0
Kistehergépkocsi	542	500	0	0
Szóló autóbusz	56	107	2	0
Csuklós autóbusz	0	0	0	0
Közepes tehergépkocsi	100	23	0	0
Nehéz tehergépkocsi	79	27	0	0
Pótkocsis szerelvény	58	12	0	0
Nyerges tehergépkocsi	130	51	0	0
Speciális jármű	3	2	0	0
Motorkerékpár	38	10	0	0
Kerékpár	461	4	1	0
Lassú jármű	40	5	0	2
Sebesség (km/h)	90	90	50	60

A helyi kiszolgáló úthálózat bővítése jellemzően a területfejlesztésekhez kapcsolódik. Ezek közül a legfontosabb a 8127. jelű összekötő út belterületi szakaszához csatlakozó Dad és Szákszend közötti mezőgazdasági út fejlesztése, bővítése.

Az úthálózat osztályba sorolása

Külterületi közút: II. rendű főút

Tervezett Vérteskéthely - Oroszlány térsége - Környe - Tatabánya - Tát főút

Osztályba sorolás: K.IV.B.

Szabályozási szélesség: 40,0 m.

Csomóponti területigény: a rálátási háromszögek szabadon hagyásával a szabályozási szélességeken belül biztosítható.

Védőtávolság: 100,0 m - 100,0 m, az út tengelyvonalától számítva

Keresztmetszeti elemek:

Forgalmi sávok: 3,5 m széles, irányonként 1-1 sáv,

Csomóponti kanyarodó sáv: 3,5 m széles

Padka: 2,50 m (stabilizált padka esetén 2,0 m) széles, nyílt árkos vízelvezetés mellett

Vízelvezetés: nyílt árkos rendszerben történik.

Külterületi mellékút: összekötő út, állomáshoz vezető út, illetve belterületi mellékút: gyűjtőút

Külterületen a

- 8154. jelű Bokod - Kecskéd összekötő út

- 8135. jelű Tatabánya - Kisbér összekötő út

- 8127. jelű Mór - Kocs összekötő út

- 81332. jelű Bokod állomáshoz vezető út

- 81324. jelű Dad állomáshoz vezető út

Belterületen a

- 8135. jelű Tatabánya - Kisbér összekötő út átkelési szakasza (Sport utca, Dózsa György utca, Fő utca, Táncsics utca),

- 8127. jelű Mór - Kocs összekötő út átkelési szakasza (Sport utca, Kocsi utca), valamint a Fő utca (önkormányzati kezelésű szakasza)

Osztályba sorolás: külterületen K.V.B., belterületen B.V.c.B.

Szabályozási szélesség: külterületen kialakult 11 - 24,0 m; belterületen kialakult 11,0 - 55,0 m között változik.

Csomóponti területigény: a rálátási háromszögek szabadon hagyásával a szabályozási szélességeken belül biztosítható.

Védőtávolság az országos közút mellett: 50,0 m - 50,0 m, az út tengelyvonalától számítva

Keresztmetszeti elemek:

Forgalmi sávok: külterületen 3,5 m széles, irányonként 1-1 sáv, belterületen 3,0 m (kivételes esetben 2,75 m) szélességűek, irányonként 1-1 sávval

Csomóponti kanyarodó sáv: külterületen 3,5 m széles

Kerékpársáv: 1,25 m

Padka: külterületen 2,0 m (nemesített padka esetén 1,5 m) széles, nyílt árkos vízelvezetés mellett, belterületen min. 1,5 m széles, nyílt árkos vízelvezetés esetén

Parkolási lehetőség: belterületen a közterületen megoldható

Járda: belterületen minimum 1,5 m széles burkolattal, legalább az út egyik oldalán biztosítandó. A járda mindkét oldalán 50-50 cm széles biztonsági sáv szabadon tartandó. Abban az esetben, ha a járda megadott kialakítása nem megoldható, az út nyílt vízelvezető árkának lefedésével a szükséges további szélesség biztosítható.

Zöldsáv: belterületen mindkét oldalon kialakítható

Vízelvezetés: nyílt árkos rendszerben történik, javasolt a település központjának közelében a felszíni vizek csapadécsatornában történő elvezetése. Az árkokat az átteresztek, illetve befogadók előtt a kimosódás ellen javasolt mederburkolattal ellátni.

Külterületi egyéb közutak, illetve belterületi mellékutak: lakóutak és kiszolgálóutak

A település kül- és belterületi helyi útjai

Osztályba sorolás: külterületen: K.VI.B. belterületen: B.VI.d.C.

Szabályozási szélesség: 6,0 - 18,0 m kialakult állapot, új utcák nyitása, illetve övezeti átsorolás esetén min. 12,0 m

Csomóponti területigény: a rálátási háromszögek szabadon hagyásával a szabályozási szélességen belül biztosítható.

Keresztmetszeti elemek:

Burkolatszélesség: két forgalmi sáv esetén minimum 5,5 m

Padka: min. 1,0 m széles, nyílt árkos vízelvezetés esetén

Parkolási lehetőség: közterületen nem javasolt biztosítása

Járda: kialakítása nem kötelező, a gyalogosok az úttesten is közlekedhetnek.

Zöldsáv: mindkét oldalon kialakítható új utcák esetén

Vízelvezetés: folyókéval, nyílt árokban, vagy csapadécsatornában történik.

Közös gyalogos és kerékpárút, önálló kerékpárút: szabályozási szélesség 4,0 m, burkolatszélesség közös gyalogos és kerékpárút esetén min. 3,0 m, önálló kerékpárút esetén 2,6 m.

Közösségi közlekedés**Közúti személyszállítás**

A településen a közúti közforgalmú szolgáltatást a VOLÁNBUSZ Zrt. látja el. Az autóbusz-öblök és peronok kialakítása ugyan megfelelő, az utasok számára kialakított várók többsége azonban felújításra szorul. Javasolt a nagyobb forgalmú utak autóbusz-megállóhely párhuzamai között középszigetes gyalogos-átkelőhelyeket létesíteni, a gyalogosforgalom nagyobb biztonsága és a forgalom lassítása érdekében.

Kötőtpályás közlekedés

A települést az országos közforgalmú vasúthálózat Tatabánya - Pápa vasútvonala érinti, mely a MÁV 13-as számú vasúti mellékvonala. A személyforgalom Környe és Pápa között 2007. március 4-től szűnt meg. A vonalat teherforgalmi célból, valamint elkerülő, mentesítő lehetőségként jelenleg is fenntartják.

Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Az országos, és a Komárom-Esztergom megyei településrendezési terv nem tartalmaz a települést érintő kerékpárútfejlesztést.

A meglévő járdahálózat a település egészét tekintve jó állapotban van, csak néhány utcában szorul felújításra, kiépítésre. Kevés a kijelölt gyalogos-átkelőhelyek száma településen átvezető utakon. Az autóbusz- megállóhelyeknél célszerű lenne a forgalmat is lassító, középzigetes átkelők létesítése.

Várakozóhelyek létesítése

Az intézmények, ipari-, mezőgazdasági vállalkozások, vendéglátóhelyek bővítésénél, létesítésénél a parkolást saját területen belül kell biztosítani. A kereskedelmi létesítményeknél, kisebb foglalkoztatóknál indokolt a közterületek rendbetételével parkolóhelyek és kerékpártárolók kialakítása.

Parkolási lehetőség javítása érdekében új parkolóhelyek kialakítása elsősorban a településközpont környezetében indokolt.

Az országos utak keresztszetszeti elrendezésének esetleges áttervezése során javasolt várakozóhelyek kialakításával, illetve a forgalmat csillapító létesítmények kialakításával is számolni.

Tűzvédelmi szempontok:

A terület jelenlegi úthálózata olyan paraméterekkel rendelkezik, amely alkalmas tűzoltó gépjárművek, valamint műszaki mentést végző gépjárművek közlekedésére. Minden ingatlan megközelíthető közterületről, vagy a közforgalom számára megnyitott magánútról. Az építmények megfelelő közúti kapcsolattal rendelkeznek, a teljes úthálózat megfelel az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásainak.

A tervezett szabályozási szélességeken belül a tűzvédelmi szempontból is megfelelő út, illetve közműcsatlakozások elhelyezhetők.

Az utak mellett a tűzcsapokat a közúti ürszelvényen kívül kell elhelyezni, jól megközelíthető helyen. A tűzcsapok észlelhetőségét biztosítani kell, környezetükben a növényzetet el kell távolítani. Szükség esetén a járdába is elhelyezhető tűzcsap, de ebben az esetben legalább 1,0 m széles burkolt felületet szabadon kell hagyni a mozgáskorlátozottak akadálymentes közlekedésének biztosítása érdekében. Új telekalakításoknál, a beépítések megkezdése előtt biztosítani kell a közlekedési területeket, és az utakat közlekedésre alkalmassá kell tenni.

Csapadékvíz-elvezetés

A településen a csapadékvíz elvezetése csapadékcatornával, nyílt árkos rendszerrel, vagy a burkolaton kialakított folyókákkal történik.

Jelenleg problémát jelent, hogy a lakóutcákban az árkok gondozatlanok, az átereszek több helyen beszakadtak, ezek tisztításáról jó karba helyezéséről gondoskodni kell. Nyílt árkok csak 10,0 m szabályozási szélesség felett építhetők, ennél szűkebb helyeken csak a burkolaton kialakított folyóka, vagy csapadékcatorna jelenthet megoldást.

A fő csapadékbefogadó a Dadi-vízfolyás, melynek a vízgyűjtőjébe a település rendszere a kezelő hozzájárulása után, az előírásokat betartva beköthető.

A magánterületek tulajdonosait ösztönözni kell ciszternák, vízgyűjtők kialakítására, és tiltani kell a csapadékvizek közterületre történő kivezetését. Nyílt árkok esetén a kapubejáróknál is biztosítani kell a csapadékvíz elvezetését, ezért a kapubejárók alatt minimum 40 cm átmérőjű átereszt kell építeni. Az egységes utcakép érdekében a kapubejárókat utcánként hasonló műszaki megoldással kell kialakítani.

A víznyelőket, aknákat iszapfogóval kell kiépíteni, ezzel megelőzhető, hogy a bemosódott hordalék a csatornában dugulást okozzon.

Közterületi parkolók építése esetén a parkolóknak összegyűlt csapadékvíz, csak olajfogó műtárgyon keresztül köthető rá a rendszerre. Alkalmazási engedéllyel rendelkező, víznyelőkbe elhelyezhető szűrő is alkalmazható, de ezek folyamatos cseréjéről gondoskodni kell.

A meglévő árkokat, padkákat csapadékcatornákat és műtárgyaikat folyamatosan tisztítani kell.

4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK

4.1. Víziközművek (vízellátás, szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés)

4.1.1. Vízellátás

Jelenlegi állapot

A Tatabánya-Oroszlány RV és a Bicske RV öt város és 57 község mintegy 235 000 lakosának, intézményeinek és ipari üzemének vízellátását biztosítja.

A rendszerek fő vízbázisa a XV/C és a XIV/a vízakna.

A vízaknákat eredetileg a szénbányák aktív víztelenítésére létesítették. Az időközben az 1960-as évek végétől folyamatosan kiépült regionális vízellátó rendszer teljes vízigényét is kielégítette a kiemelt karsztvíz, a bányászati érdekek kiszolgálása mellett. A víztermelő aknákat a Szénbányák vállalkozásai üzemeltették.

A helyzet 1985-től alapvetően megváltozott a bányászati vízkiemelés megszűnt, a bázisok kizárólagosan csak vízellátási célú vízkiemelésre kerültek átalakításra.

A fő vízbázisok és a vízelosztás szervezeteileg elkülönült üzemeltetése 1998 évben megszűnt, az egységes üzemelési felelősség érdekében a teljes vízellátó rendszer az

ÉDV Zrt. Tatabánya üzemelésébe került. Mindkét vízakna mellett létesült vízműtelep, amely a kitermelt víz átmeneti tárolását, és az elosztó rendszerbe emelését biztosítja.

Az ÉDV Zrt. „Tatabánya XV/C vízakna átalakítása és biztonságba helyezése 2014-ben” megtörtént. A XV/C vízaknában a kiemelt víz vastartalma az idők folyamán kissé emelkedett, így a vízműtelepen a beruházás során vastalanító berendezés is telepítésre került.

A XV/C vízakna vízműtelep átemelő gépházának egyik nyomóága az oroszlányi távvezeteki ágra csatlakozik. A gépház erre a rendszerrészre dolgozó szivattyút az oroszlányi 2000 m³-es víztorony szintjéről vezéreltek.

AZ Oroszlányi regionális ág a várostól Ny-ra elhelyezkedő településekre, ill. Császárszék községnél elhelyezett 2 x 1000 m³ térfogatú magas tárolóba a bokodi átemelő szivattyúi továbbítják a vizet.

A császárszék átfolyó jellegű medencéből gravitációsan jut a víz nyugati irányban, a Bakonyaljai településekre. A távvezeték mentén elhelyezkedő községek elosztóhálózataiba, víztornyokba gravitációsan jut a víz, ahonnan az egyes települések vízellátása biztosított.

Dad község ellátása

Dad község vízellátó hálózata az TORV Oroszlányi ág regionális rendszer beruházása során került kiépítésre.

Működés:

A Bokodi átemelő – Császárszék községi 2 x 1000 m³ medence közötti DN 400 távvezetékéről Dad határában a 8135 sz. közút mentén leágazás készült, a leágazó vezeték végén

2x100 m³ -es községi víztárolóval. A vízátvétel a fogyasztási igénynek megfelelő folyamatos, a medence vízszintjéről szintszabályzóval vezérelt.

Dad község vízellátása a 2 x 100 m³ -es községi víztárolótól kiépített bekötő vezetéken át gravitációs módon biztosított.

A vízmű főbb műtárgyai :

– 2x100 m³ térszíni medence

– Elosztóhálózatok

Vízfogyasztási adatok (2019) :

Éves vízfogyasztás :	32.430 m ³ /év
Átlagos fogyasztás :	90 m ³ /d
Csúcsfogyasztás :	160 m ³ /d

A vízelosztó hálózat egy nyomásövezetből áll.

A hálózati nyomás:

- max. kialakuló nyomás: 3,8 bar
- min. (csúcsfogyasztásnál): 1,5 bar (magasabb fekvésű utcáknál)

A vízmű elosztóhálózatának valamennyi községi vezetéke azbesztcement nyomócsőből készült.

Dad -i elosztóhálózat hossza:	7.320 m
Közkifolyó :	3 db
Tűzcsap	31 db

került a rendszerekben beépítésre.

A vízmű üzemeltetője az ÉDV Zrt, Tatbánya, Oroszlány–Kisbér Vízmű Üzem.

1.2./ Az ivóvízhálózat fejlesztése, a fejlesztési területek vízellátása

Az elosztóhálózat az magasabb részekeken fekvő utca (Sport u.) egyes helyei kivételével, ahol hálózati nyomás problémák jelentkeztek, megfelelően erős, a hálózati nyomás megfelelő, a jelenleginél lényegesen nagyobb fogyasztásra került kiépítésre, zömében körvezetékes kialakítású.

Javasolható a település vízvédelmi programja során a teljes vízellátó hálózat hidraulikai felülvizsgálatát is, amely során az összes hidraulikai probléma feltárható lesz.

Az egyes fejlesztési területek vízellátása közvetlen a hálózathoz kapcsolódással, elláthatók ivóvízzel és tűzvízzel.

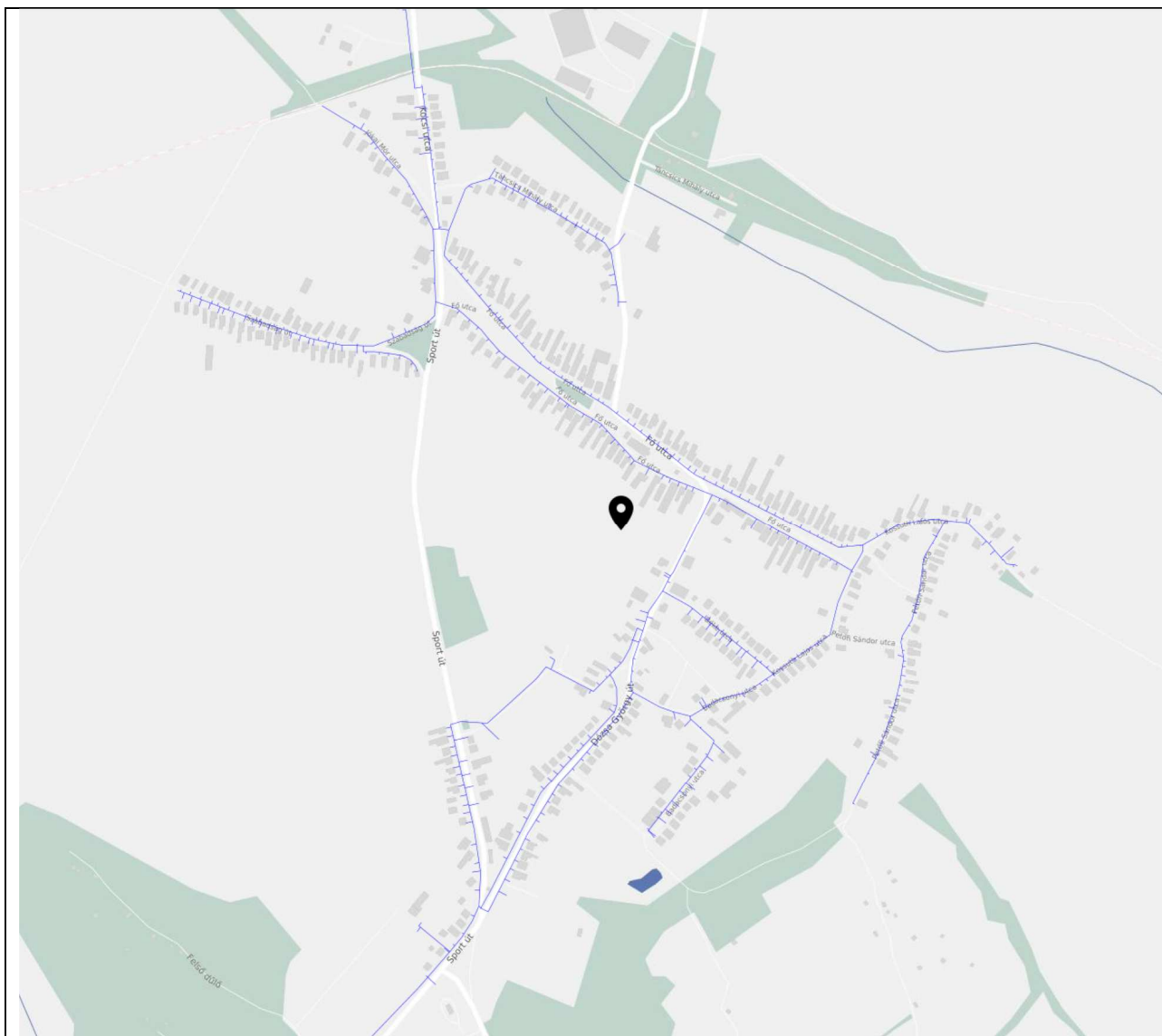
Amennyiben nagyobb létesítmények is építésre kerülnek, a tűzvíz ellátás műszaki megoldását külön kell vizsgálni, az igényeknek megfelelő nagyságú térszíni tűzvíz tárolót kell létesíteni, lehetőség szerint visszafogott csapadékvízzel időszakosan feltöltve.

Azoknak a fejlesztéseknek a vízellátása, amelyek a belterülettől távolabb létesülnek a községi hálózathoz történő vezeték építéssel biztosítható, de tűzvíz ellátás külön térszíni tárolókkal kell megoldani. A nyomásviszonyokat a fogyasztások meghatározása után a tervezés során kell vizsgálni, és amennyiben szükséges automata nyomásvezérelt kisátemelőkkal al-övezeteket (akár utcánként) lehet kialakítani.

Amennyiben a gazdasági területeken telepítendő technológia magas nyomású vízellátást igényel abban az esetben nyomásfokozót kell telepíteni.

A fejlesztéseknek vízbázis oldalról nincs akadálya.

A kiépített elosztóhálózat 43-45 éves, azbesztcement anyagú. Az azbeszt elosztóhálózat felújítását, korszerűbb csőanyagra és a szerelvényezés korszerűbb, anyagokra cserélést, a gyors csőtisztítást elősegítő eszközök beépítést, be kell tervezni, és szakaszosan a megnyíló források felhasználásával végrehajtani.

A településen kiépített ivóvíz hálózat forrás: <http://ekozmu.e-epites.hu/ekozmu/terkep>

4.1.2. Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás

Jelenlegi állapot

Dad és Kömlőd községek szennyvízelvezetése (Dad szennyvízelvezetési agglomeráció) közös projekt során szennyvízelvezetési és tisztítási projekt során épült ki a 2000 évek elején.

A rendszer működése:

Az egyes községben DN 200, csatornákkal gravitációs szennyvízelvezető rendszer épül ki, a mélypontokon szennyvíz átemelővel.

Dad község szennyvizei az végátemelőnél kerül összegyűjtésre, amely szivattyúja a szennyvizet a közös szennyvíztisztító telepre emeli át DN 100 nyomócsövön.

Csatornázottság: 100 %

A szennyvíz tisztító telepre kerül bevezetésre külön nyomócsövön át Kömlőd település összegyűjtött szennyvize is. A telepen szippantott szennyvíz fogadása is lehetséges.

A két település szennyvize tehát a közös (Dad közigazgatási területén épült) tisztítótelepen kerül kezelésre és tisztításra.

Dad községben a megépült gravitációs csatornahálózat:

DN 200 KG PVC csatorna 6.152 m

A településen belül az egyes hálózati a mélypontokon szennyvíz átemelő került telepítése, amely szivattyúja a lefolyási irányba haladó gravitációs csatornába emeli be a szennyvizet, amíg a víz eljut a végátemelőbe.

Épült: 3 db községi MOBA típusú átemelő

Szennyvíz nyomócsövek: 3.040 m

Szennyvíztisztító telep

Az OMS rendszerű Dad és Kömlőd települések szennyvíz tisztítására építették meg a 300 + 30 m³ (1250 LE) hidraulikai kapacitású tisztító telepet

A tisztított szennyvíz befogadója a Kömlőd-Dad határárok

A szennyvíztisztító telep hidraulikailag és szerves anyag terhelésben is túlterheltté vált.

A telep kapacitása behatárolta a községek fejlesztési lehetőségeit.

Az agglomeráció a 25/2002 (II. 27.) Korm. rendelet mellékletében 2.677 LE szennyvízterheléssel szerepelt, így a bővítést vagy más térségbe való átkormányozást meg kell oldani.

Dad és Kömlőd Önkormányzata megvalósíthatósági tervet készített és a KEHOP 2.2-2-15-216 pályázat kapcsán fejlesztési forrást nyert a megvalósításra.

A fejlesztési program alapján a jelenlegi szennyvíztisztító telep felhagyásával, távvezetéken kerül a két település szennyvize az Oroszlányi rendszerbe beemelésre, ahol a városi tisztító telepen a beérkező szennyvíz tisztítása megtörténhet.

Az átvezető műtárgyak vezetéke kivitelezése elkészült, üzembe helyezték,

2.2./ A fejlesztési területek szennyvíz elvezetése

A fejlesztési program alapján a jelenlegi szennyvíztisztító telep felhagyásával, átemelő átalakítás és új távvezeték épült ki az oroszlányi szennyvízgyűjtő rendszerig.

A beruházás 2019-20-ban befejeződött, a próbaüzem lezárult. Az átvezető műtárgyak vezetékeket üzembe helyezték,

Így Dad és Kecskéd települések összegyűjtött szennyvize a továbbiakban távvezetéken át kerül az Oroszlányi szennyvízelvezető rendszerbe beemelésre, ahol a város szennyvíz-tisztító telepén a beérkező szennyvíz tisztítása megtörténik.

A Dad községi szennyvíztisztító telep működése 2020-ban megszűnt.

Gyűjtőhálózat:

A község területén még beépítetlen telkek is találhatók. Új telkek, ipari jellegű területek kialakítása is tervezett

A kialakított csatornahálózat alkalmas arra, hogy a fejlesztési területek szennyvizeit elvezesse. Az átemelőkben kell a fejlesztések során esetleg szivattyút cserélni.

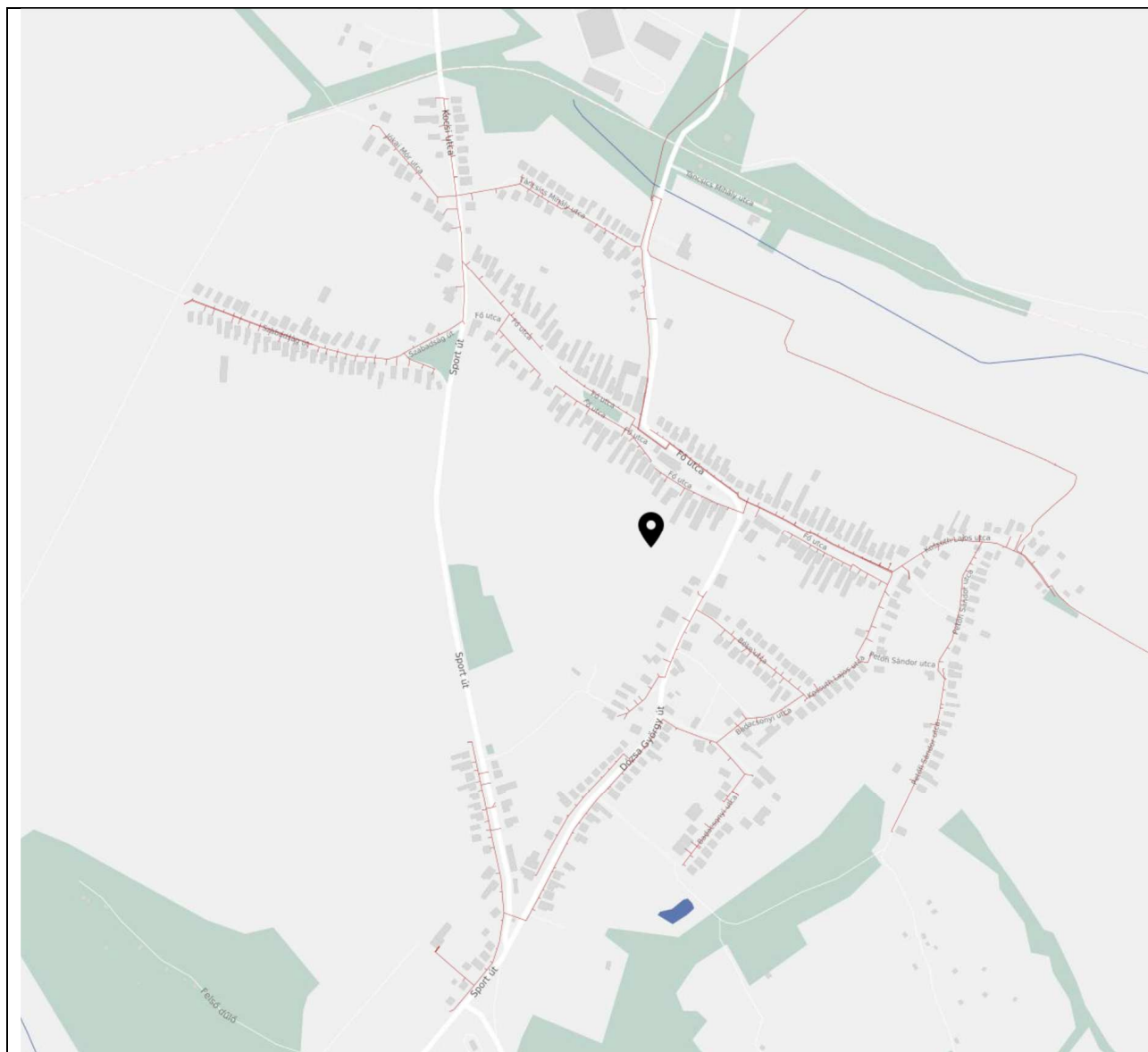
A fejlesztési területeken részben áthalad a tervezett gravitációs csatorna, így a telkek beköthetők a szennyvízelvezető rendszerbe.

Azoknál a telkeknél ahol – a telek magassági viszonyai – a gravitációs csatlakozást nem teszi lehetővé, ott házi kisátemelőket kell telepíteni, melyek nyomócsöve a gravitációs csatorna tisztítóaknájához csatlakozik.

A fenti megoldásokkal a teljes község szennyvízelvezetése és a szennyvíz tisztítása biztosítható.

A fejlesztés során arra kell törekedni, hogy valamennyi telep-rész szennyvíz elvezetése a kiépülő egységes rendszerhez kapcsolódjon.

A rendszer évenként át kell mosatni, tisztítani.

A településen kiépített szennyvíz elvezető hálózat forrás: <http://ekozmu.e-epites.hu/ekozmu/terkep>

4.1.4. Csapadékvíz-elvezetés

Jelenlegi állapot.

A község területe a Vízyűjtő Gazdálkodási Tervezésben meghatározottak szerint két alegység területén a Cuhai-Bakony-ér és Concó és Által-éren helyezkedik el.

Ugyanakkor, mivel a község nagyobb területéről lefolyó csapadékvíz az Által-ér vízgyűjtő gazdálkodási tervezési alegység részéhez tartozó a Dadi vízfolyás, így az Által-ér vízgyűjtője alapján jellemezhető a település vízrajza és hidrogeológiai tulajdonságai.

Által-ér völgye a Dunántúli-középhegység DNy-EK-i szerkezeti főréssz vonalak mentén formálódott völgyrendszer, amely a laza üledékekből épült hegységelőtér és a merev, triász dolomitból és mészkőből épült a Vértes-hegység és a Gerecse határán.

A vízgyűjtő alakjának megfelelően vízrendszere levélszerűen épül fel. Ennek főtengelye az Által-ér, melynek völgyébe számos mellékvölgy torkollik. Ezek általában DNy vagy ÉK felé irányulnak, és a tektonikus törési vonalak irányában fekszenek.

Dad település tulajdonképpen egy vízválasztónál helyezkedik el, az Által ér és a Concó vízgyűjtőjének a vízválasztóján.

A település belterületének túlnyomó részére hulló csapadék az Által érbe kerül az Ívó ér és a Dadi vízfolyás közvetítésével.

A Szabadság utca nyugati fele lejt csak a Szendi ér irányába, a Concó vízgyűjtőjére.

Dad területe tehát tulajdonképpen 2 db kisvízfolyás forrásvidéke.

Az egyik a Dadi-ér medre, a település belterületén indul, és Dad külterületéről kilépve, már Oroszlányhoz tartozó terület részen folyik be az Által érbe, mint a vízgyűjtő fő befogadója.

A mási kisvízfolyás az Ívó ér, amely forrásvidéke Dad külterülete, és még Dad belterületén beletorkollik a Dadi vízfolyásba a vízfolyás jobb partján.

A település nagyobb része családi házas beépítésű viszonylag nagy telkekkel. A települést átvágja a 8127 sz. és a 8135 sz. közút. Az út menti árkok részben eltömödtek, feltöltődtek csak a nagyobb esésű szakaszon mélyebbek.

A községben a hiányos csapadékvíz elvezető rendszer nagyobb intenzitású esők esetén folyamatos elöntéseket okoz az Ívó ér felőli dombvidéki oldalon.

A községben meglévő csapadékvíz-elvezető-hálózata nagyrészt nyílt árkos rendszerrel kiépített, zárt csapadékvíz-elvezetés rövid szakaszokon, a Fő utcán, a Dózsa György utca Kossuth utca közötti szakaszon található, amely a Kossuth utcán meglévő nyílt árokba köt be, majd ez az árok még a Kossuth utcánál torkollik az Ívó érbe.

Ez a két vízfolyás szakasz a település nagyobb területéről levezetett felszíni vizeinek befogadója.

A Sport utca mentén záportárolók is kialakultak, amelyek a Dél felől a külterületekről érkező csapadékvizet visszafogják.

Kossuth utca felől érkező vizet az útfelületen folynak le, néhol az ingatlanokra is befolyva. A Badacsonyi utcában sem található kiépített vízelvezető árok.

A településen többször okozott kárt a hirtelen lezúduló csapadék, így visz major keretre volt az önkormányzat jogosult. Ezekből a forrásokból alapvetően az Ívó ér, mint befogadó rendbetételét célozták meg.

A település Önkormányzata felismerve az egyre nagyobb intenzitású záporok okozta nehézségeket, a település csapadékvíz elvezetésére pályázati terveket készítetett., és a TOP-2.1.3-15-KO1-2016 sz. pályázaton forrást nyert a község csapadékvíz elvezetésének fejlesztéséhez.

A fejlesztési területek, és a település csapadékvíz vízelvezetése

A község csapadékvíz elvezetésének fejlesztése a TOP pályázati forrás felhasználásával 2020-ban befejeződött.

A pályázati forrást a településen belüli utcák csapadékvíz elvezetésének a rekonstrukciójára, illetve csapadékvíz elvezetés kiépítésére, a befogadóba történő bevezetésére fordították.

A programban 2 kiemelt terület rész fejlesztését végezték el.

Az első feladatkörbe: tartoztak azok az utcák, ahol a meglévő csapadékvíz elvezető árkok állapota oly mértékben leromlott, feliszapolódott, hogy a helyreállításuk a feladat-

Második feladatkör: az a terület, ahol nem volt szabályozottan megoldva a csapadékvíz elvezetése, ezért itt új létesítmények kiépítésével lehetett a csapadékvíz elvezetését megoldani.

A projekt keretében az alábbi utcák csapadékvíz elvezető rendszer újult meg.

Dadi érhez közvetlenül tartozó utcák:

☐ Tánicsics utcából induló árok felújítás, új árokszakasz építés, bekötése a Dadi vízfolyás induló szelvényébe

☐ Dózsa György út egy részén meglévő csapadékvíz elvezető árkok felújítása

☐ Sport utca egy részének felújítása

Ívó ér rész vízgyűjtőjén:

☐ Ívó ér iszapolása a Dadi vízfolyás és a település közötti szakaszon

- ☐ Kossuth Utca új csapadékvíz elvezetés kiépítése, meglévő felújítása
- ☐ Badacsonyi utcán új csapadékvíz elvezetés kiépítése, meglévő felújítása
- ☐ Béke utca meglévő csapadékvíz elvezetés felújítása

Szendi ér Concó vízgyűjtője:

Szabadság utcában meglévő nyílt csapadékvíz elvezető árok felújítása

Az összes utca problémája nem került megoldásra a projekt keretében, a további utcák elvezető rendszereinek felújítását, átépítését tervezni kell.

Tervezési szempontok, célkitűzések:

- Vízgyűjtő szemlélet érvényesítése, egy rész-vízgyűjtőn belül azonos műszaki kiépítési szint elérése.
  - A családi házas területeken a csapadékvíz minél nagyobb mértékű visszafogása (öntözésre, egyéb felhasználásra)
  - A felszíni vizek károkozás nélkül történő elvezetése.
  - A környezeti és vízminőségi állapot javítása a befogadó védelmében.
  - Természetvédelmi és környezetvédelmi szempontok érvényesítése.
  - Ökológiai szemléletű vízrendezési elvek és módszerek alkalmazása.
  - A belterületen jelentkező csapadékvíz mennyiség szétválasztása központi tárolással történő visszatartása, ahol az szükséges a lefolyási viszonyok javítására..
  - A vízminőség védelmét szolgáló uszadék és hordalékfogók kialakítása a vízelvezető rendszereken.
- A pontos műszaki meghatározáshoz minden esetben részletes engedélyezési és kiviteli tervek kell készítenni.

A Dadi vízfolyás egy szakaszán a meder helyzetét - területét, állapotát - rendezni kell, valamint az Által ér záporok időszakában történő túlterhelésének csillapítására meg kell építeni a kijelölt területen a záportárolót.

A részletes beépítési tervek ismeretében lehet a csapadékvíz adatokat és a műszaki megoldás részleteit pontosítani, minden esetben figyelembe véve a teljes belterület vízelvezetésének szempontjait, érdekeit.

4.2. Energiaellátás (villamos energia, gázenergia, távhő, megújuló erőforrások, egyéb)

4.2.1. Villamos energia ellátás

A település villamos energia ellátásának üzemeltetője az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. Tatabányai Régiója.

Többször villamos energia igény a meglévő villamos hálózatról kielégíthető. A konkrét műszaki megoldás az áramszolgáltatóhoz eljutatott energia igényre adott válasz alapján tervezhető. A villamos hálózat bővítéseket az áramszolgáltató a törvényi előírások szerinti csatlakozási díj ellenében kiépíti. Nagyobb energia igény esetén fogyasztói beruházás is elképzelhető.

A település villamosenergia ellátása a távlati igényeknek is megfelelően biztosított.

1. NAGYFESZÜLTSG

A település igazgatási területén áthaladnak az MVM ZRT tulajdonában levő 220 kV-os távvezetékek, az E.ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt Mór és Tatabánya irányába induló 120kV-os vezetékei. A villamos vezetékekre vonatkozó biztonsági övezet szélességét és a biztonsági övezeteket figyelembe kell venni.

2. KÖZÉPFESZÜLTSG

Dad áramellátása a Mór Tatabánya nagyfeszültségű hálózatról kiépült középvezetési energiaellátása 20 kV-os hálózattal üzemel.

. Dad területén belül légvezetéken kerülnek ellátásra az utcákban elhelyezett oszlopra szerelt transzformátor állomások. Ezen távvezetékek biztonsági övezete 5 méter, de a vezeték azon szakaszán, amely belterületre és fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült, 2,5 méter a szélső, nyugalomban levő áramvezetőktől mérten. A biztonsági övezeten belüli építési tevékenység nagymértékben korlátozott.

A település belterületén 20/0,4 kV-os transzformátor állomások üzemelnek, mindegyik oszlopra szerelt kivitelű. A külterületi majorban további transzformátor állomás üzemel.

Új 20kV-os hálózat és tr. állomás létesítése esetén, tömbfeltárások és utca nyitások során, a nyomvonalat közterületen kell elhelyezni, illetve a nyomvonalon a biztonsági övezet részére helyet kell biztosítani. Új középvezetékű hálózatszakasz építésekor a vezeték tulajdonosa és üzemeltetője részére, (E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.) a nyomvonalra vezetékJogot kell szerezni.

A biztonsági övezet szélességét a 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet a villamosmű biztonsági övezetéről, adja meg:

- 20kV-os szabadvezeték esetében a szélső vezetékszálától mindkét irányban, belterületen 2,5m külterületen 5m a biztonsági övezet határa.

- Földkábel esetén 1-1m a vezeték két oldalán.

- Transzformátor állomás esetén a szükséges terület határa oszlop tr. állomásnál, az állomás körül 5m. Ezen távolság az üzemben tartó hozzájárulásával csökkenthető. Építettházas transzformátorállomás esetén a biztonsági övezet határát a berendezés falai határolják.

3. KISFESZÜLTSG:

A villamos energia ellátás a jelenlegi fogyasztói igényeknek megfelelően kiépített.

A kommunális hálózat légvezetékes, beton illetve faoszlopos kialakítású.

Az új beépítési területeken a szabályozási terv térszín feletti hálózat létesítését megengedi. Természetesen a drágább bekerülésű földkábel-hálózat is létesíthető. Új légvezetékes hálózat létesítésekor a többi közmű elhelyezést figyelembe véve, a járda és az úttest között haladhat a vezeték, az oszlopok elhelyezése a szilárd burkolattól lehetőleg min. 0,5 m-re legyen. Amennyiben az oszlopsor a járda és a kerítés közé kerül a szigetelt légvezeték és lakóingatlan telekhatára között legalább 0,5 m távolság legyen. A vezetékek legkisebb magassága az utak fölött 5,5 m lehet.

1kV-os földkábel létesítésénél a biztonsági övezet határa a kábeltől mindkét irányba: 1-1m.

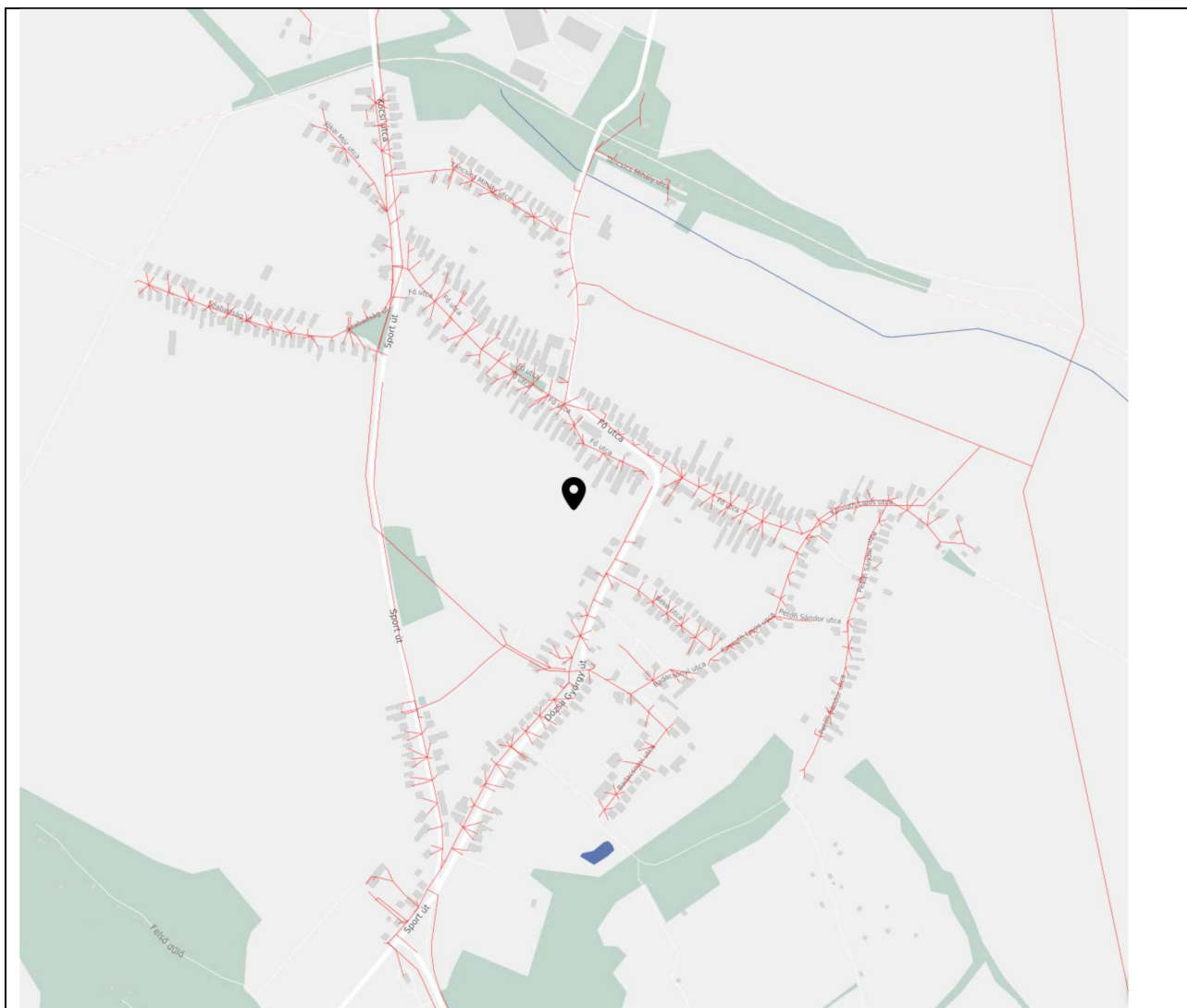
Kisfeszültségű hálózat létesítése esetén is vezetékJogot kell szerezni a nyomvonalra, áramszolgáltató javára, és azt a tulajdoni lapra be kell jegyeztetni.

Térszint feletti közművek elhelyezésénél az MSZ 7437/3-80 előírásait kell betartani.

4. KÖZVILÁGÍTÁS:

A meglévő közvilágítás a kommunális hálózat oszlopaire szerelt világítótestekkel van megoldva, légvezetékes táplálással.

Új létesítésnél az előírt követelményeket az MSZ EN 13201 szabvány tartalmazza. Az utcák világítási osztályba sorolása jegyzői hatáskörben történik.

A településen kiépített elektromos energiahálózat forrás: <http://ekozmu.e-epites.hu/ekozmu/terkep>

A település nagyközépnomású (6 bar) földgázellátása a Szentgyörgy-pusztai átdó állomásról történik D88,9×3,2 mérettel.

A település belterületi vonala mellett telepítették a község középnyomású gázellátását szolgáló 6/4 bar üzemnyomású gázfogadó állomást. A fogadóba nem telepítettek gázmérőt.

A gázhálózatot az elmúlt évtizedben építették ki.

A gázhálózat üzemeltetője mind kül- és belterületen az ÉGÁZ Rt. Tatabánya.

A belterületen kiépült gázhálózat köz épnymású (4 bar), mérete és anyaga: D63 – D110, PE 80/G SDR11, közterületen halad.

A csővég lezárással ellátott szakaszok meghosszabbításával, vagy a meglevő gerincvezetésekre csatlakozva valósítható meg a fejlesztésre szánt területek földgázellátása, új közterületi, szolgáltatói engedélyes tulajdonú (jelenleg E.ON) vezetékekkel.

A gázelosztó hálózatot érintő bővítéseket a szolgáltató a törvényi előírások szerint – díj ellenében – építi ki. Magánterületen megvalósuló bővítések (elosztó hálózat) esetén vezetékjogi megállapodás szükséges.

Jelentős többlet gázigény esetén a szolgáltatóval egyeztetni kell a fogadó, ill. az elosztó rendszer kapacitásának bővítése miatt.

Beépítésre szánt területek változásai:

1. A település északi részén jogszabályi változás miatt gazdasági helyett különleges mezőgazdasági üzemi területre kell módosítani a területfelhasználást. Új gazdasági terület kijelölés (új beépítésre szánt terület kijelölés) is történik a Kömlődi út mellett.

Az átsorolás elosztó gázvezeték hálózatot nem érint, új, többlet gázigény nincs.

2. A település északi részén új lakóterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

Az új beépítésre szánt terület gázigénye a Kossuth utcában üzemelő elosztó gázvezeték végponti meghosszabbításával lehetséges.

3. Badacsonyi utcában kertes mezőgazdasági területből új lakóterület kijelölés – új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

Az új lakóterület esetleges földgázigénye a Dózsa György utcai vezetékre csatlakozva, elosztó vezetékhalózat bővítéssel biztosítható

4. Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés a Petőfi Sándor utcában - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

Az új beépítésre szánt területkijelölés gázigénye a Petőfi utcai elosztó vezetékről telki leágazások kiépítésével biztosítható.

5. Kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kijelölés a Sport utca elején - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

Az esetleges gázigény a Sport, vagy a Dózsa György utcákban üzemelő elosztó vezeték meghosszabbításával elégíthető ki.

6. Lakóterületből mezőgazdasági üzemi terület kijelölés – új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik, jogszabályi változás miatt mezőgazdasági üzemi terület gazdasági terület helyett.

Az új terület kijelölés elosztó vezetéket nem érint, többlet gázigényt nem generál.

7. Mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szabadság utca végén - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

A kialakítandó lakóterület gázellátása a Szabadság utcai elosztó gázvezeték végponti meghosszabbításával, majd telki leágazások kiépítésével – szolgáltatói egyeztetés után – valósítható meg.

8. Kertes mezőgazdasági területből lakóterület kijelölés a Szőlőhegy észak-keleti részén - új beépítésre szánt terület kijelölés történik

A kialakítandó lakóterület majdani gázigénye tömbfeltárás után a Petőfi Sándor utcai elosztó vezetékről lehetséges. Szolgáltatói egyeztetés szükséges!

9. Üdülőházas üdülőterületből közjóléti erdőterület és vízgazdálkodási terület kijelölés jogszabály módosítás miatt - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

Az átsorolás elosztó gázvezetékét nem érint.

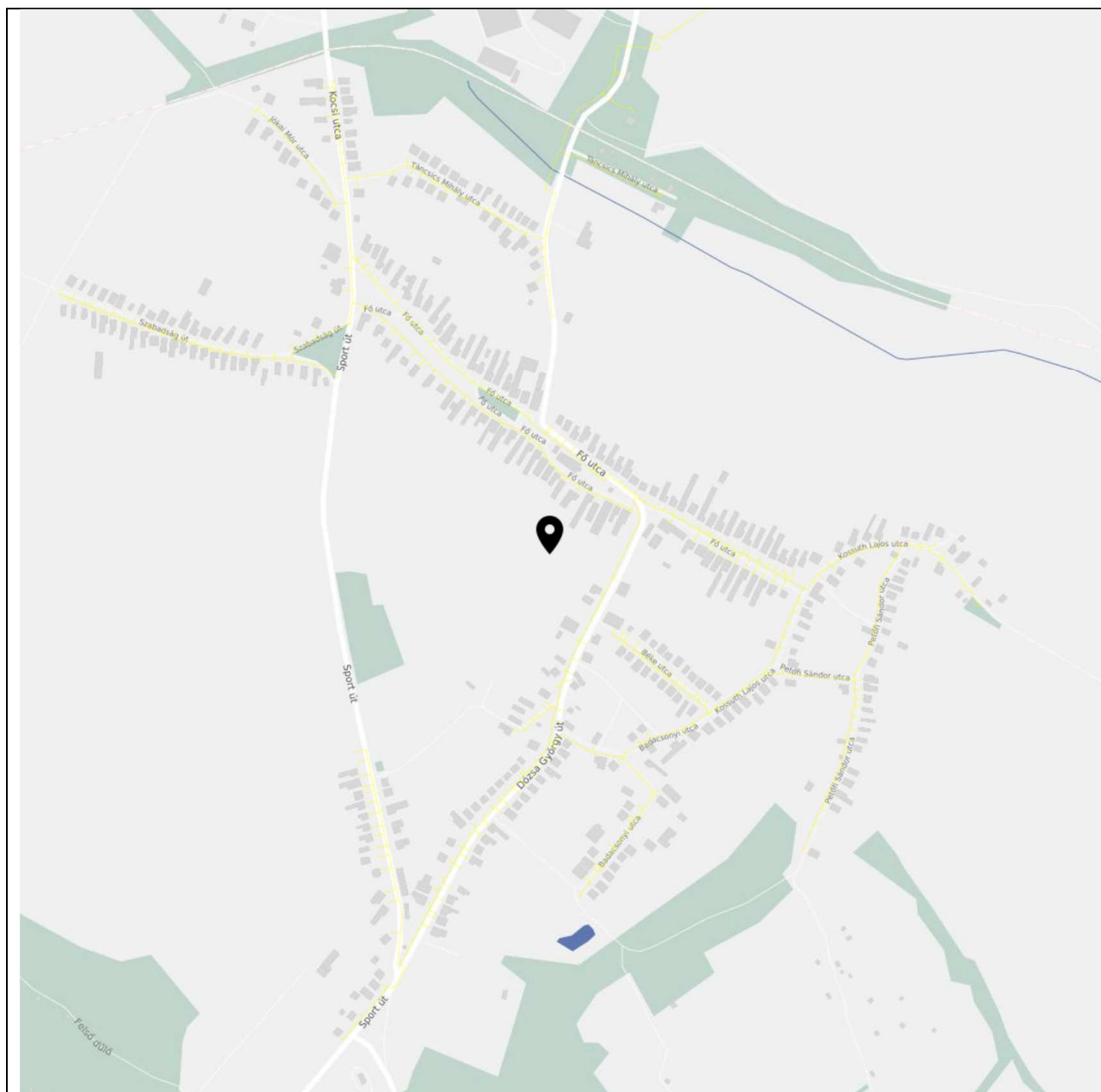
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

10. Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

11. Mezőgazdasági területből erdőterület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

12. Mezőgazdasági területből beépítésre nem szánt különleges terület kijelölés - új beépítésre szánt terület kijelölés nem történik

A terület-felhasználási átsorolások gázvezeték rendszert nem érintenek, gázigény nem jelentkezik.

A településen kiépített földgáz hálózat forrás: <http://ekozmu.e-epites.hu/ekozmu/terkep>

4.3. Hírközlés (távközlés, műsorszórás, adatátvitel)

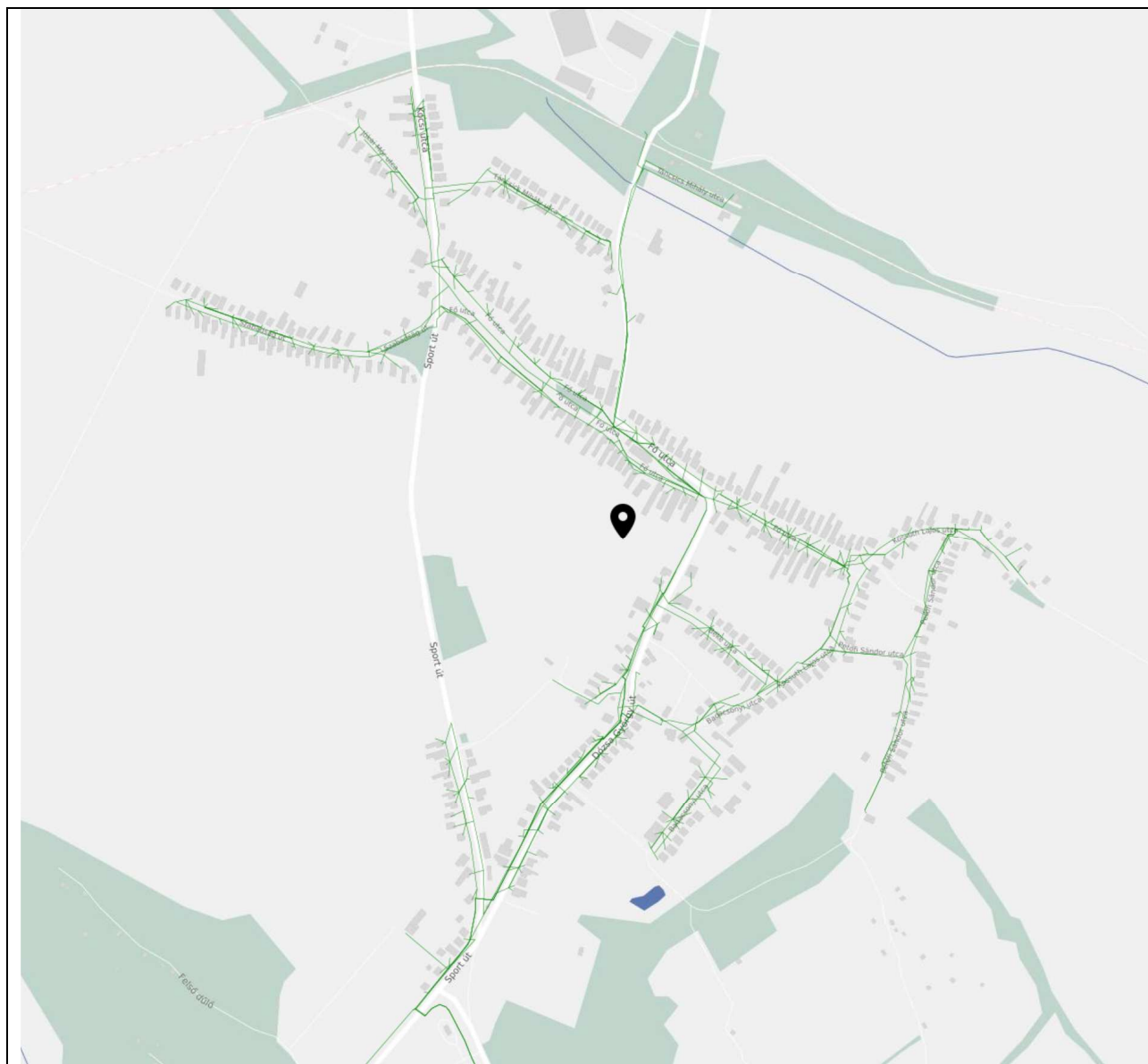
A település vezetékes távközlési hálózata a tatabányai 34-es körzet része. A hozzáférést eseti kérelmek alapján bírálják el, azonban a vezetékes telefon igénylések az országos átlagnak megfelelően jelentősen csökkentek.

A jelenlegi hálózati kapcsolatok lehetőséget adnak a gyors adatátviteli rendszerek általános elérhetőségére.

A településen belüli hálózat szabadvezetékes, illetve légekábeles kiépítésű. Belátható időn belül a földkábelbe való áthelyezés nem várható, de az új fejlesztésű területeken már ezzel a megoldással célszerű élni.

A mobiltelefon és mobilinternet szolgáltatások a településen jó minőségben elérhetőek. A szélessávú internet-szolgáltatás fejlesztésének érdekében meghirdette a kormány a Digitális Nemzet Fejlesztési

Programról, mely nagyléptékű hálózátfejlesztési projektek megvalósítását készíti elő. A program keretében megvalósuló hálózátfejlesztések a településrendezés eszközeivel támogatandók.

A Magyar Telekom Nyrt által kiépített vezetékes hálózat forrás: <http://ekozmu.e-epites.hu/ekozmu/terkep>

4.4. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

A településen számottevő megújuló energia hasznosítás jelenleg nincs. Egyedi közműpótlók kizárólag a meglevő zárt szennyvíztározók.

5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

A településrendezési javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatására, a várható környezeti hatások elemzésére külön fejezetként dokumentált környezeti értékelés készült. A környezeti értékelés bemutatja a környezeti feltételek a föld, felszíni és felszín alatti vizek, levegőtisztaság-védelem, zaj- és rezgésterhelés, hulladékkezelés vonatkozásában. A környezeti értékelés külön került dokumentálásra, tekintettel arra, hogy a környezetvédelemért felelős államigazgatási szervek és a településrendezési eszközök felülvizsgálatának véleményezésével érintett államigazgatási szervek köre eltér.

6. HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA

A hatályos településszerkezeti terv szerinti területfelhasználások csak az időközben bekövetkezett változások és hasznosítási szándékok, valamint a jogszabályi változások miatt szükséges mértékben változtak. A módosítások az 1.2 fejezetben részletesen bemutatásra kerültek. A településszerkezeti terv és a szabályozás összhangja a tervezett szabályozással megvalósul.

7. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ

Új helyi építési szabályzat és a mellékletét képező szabályozási tervek megalkotására az építésügyi jogszabályok jelentős megváltozása miatt volt szükség. 2013. január 1-ét követően hatályba lépett az új építési törvény (az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997 (XII. 20.) kormányrendelet (OTÉK). A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. Korm R. értelmében az OTÉK településrendezési követelményei és fogalomrendszerének alapvető változása miatt a korábbi OTÉK szerint készült településrendezési eszközök 2021. december 31-ig használhatók. Az új (kormányrendeletben szabályozott felépítésű) helyi építési szabályzat rövidebb és áttekinthetőbb lett. A kormányhivatalok a 2016. év folyamán végzett HÉSZ célellenőrzéshez egy módszertani útmutatót bocsátottak az önkormányzatok rendelkezésére, amelyben a HÉSZ-re vonatkozó törvényességi elvárások összefoglalóan szerepeltek. A módszertani útmutatóban foglaltak alapján a helyi jegyző közreműködésével készült a helyi építési szabályzat-tervezete.

A HÉSZ mellékleteként készült szabályozási terv a Korm R. tartalmi követelményei és 6. melléklete szerinti jelkulcsot alkalmazza.

A SZABÁLYOZÁS ALAPELVEI a következőkben foglalhatók össze:

1. Építési övezeti tagolás alapját a hatályos szabályozási terv, a beépítési sajátosságok, az övezeti tagolás alapját a táji, természeti adottságok adják.
2. Az általános és országos érvényű előírásoknál szigorúbb előírások csak a legszükségesebb mértékben kerüljenek megállapításra.
3. A településszerkezeti terv és a szabályozás összhangja a tervezett szabályozással valósuljon meg.
4. Az új területfelhasználású területeken az építési övezetek és övezetek szabályozási előírásainak meghatározása a meglévő használat és a célzott hasznosítás szerintiek.

A szabályozási terv építési övezetei és övezetei a településszerkezeti terv területfelhasználási kategóriáinak megfelelőek, a műszaki infrastruktúra hálózat elemei és a védelemmel érintett területek lehatárolása megtörtént.